

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

**dokonanej w dniach 21 – 22 lutego 2015 r.
na kierunku *zarządzanie* prowadzonym
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim
na Wydziale Ekonomicznym Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu.**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kufel - członek PKA

członkowie:

- dr hab. Wiesław Ciechomski - członek PKA
- prof. dr hab. Anna Czubała - ekspert PKA
- mgr Hanna Chrobak-Marszał - ekspert PKA – ekspert formalno-prawny
- Krzysztof Ławecki – ekspert PKA - przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Ekonomicznym Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu na kierunku *zarządzanie* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci.

Pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku studiów odbyła się w roku 2004 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 54/2004 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 29 stycznia 2004 r.). Kolejna ocena jakości kształcenia na tym kierunku odbyła się w roku 2009 r. i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 827/2009 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 17 września 2009 r.).

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia na poziomie wyższych studiów zawodowych na kierunku *zarządzanie i marketing* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DNS-1-0145-72/AM/96 z dnia 10 czerwca 1996 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych. Na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej i Sportu nr DSW-3-

4003/755/Rej.100/EKo/03 z dnia 16 lipca 2003 r. Uczelnia otrzymała uprawnienia do prowadzenia kształcenia na ocenianym kierunku *zarządzanie* na poziomie studiów drugiego stopnia.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Strategia Uczelni została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Uchwałą Senatu Nr 1/11/2011 z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu na lata 2011 – 2016. W dokumencie tym zatwierdzono również misję Uczelni.

Strategia Wydziału Ekonomicznego została przyjęta na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 14 listopada 2011 r. – Uchwałą nr 3/2011 w sprawie przyjęcia strategii rozwoju Wydziału Ekonomicznego na lata 2012 – 2016.

Wskazane byłoby, aby w wymienionych wyżej dokumentach (uchwałach) znajdował się zapis dotyczący podstawy prawnej oraz informacja, iż dokumenty te stanowią załączniki do tych uchwał. W przypadku uchwały rady Wydziału, brak jest informacji od kiedy wchodzi ona w życie

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu oraz Rady Wydziału w czasie których były zatwierdzone wspomniane wyżej dokumenty.

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu w przyszłym roku obchodzić będzie 20-lecie istnienia, obecnie oferuje kształcenie na 8 kierunkach na studiach I stopnia oraz na 2 kierunkach na studiach II stopnia. Na poziomie studiów II stopnia Uczelnia kształci na kierunkach: *zarządzanie* oraz pedagogika. Na studiach licencjackich Uczelnia oferuje kształcenie na następujących kierunkach: *Zarządzanie*, Ekonomia, Finanse i rachunkowość, Logistyka, Administracja, Praca socjalna, Pedagogika oraz Politologia. Wydział Ekonomiczny oferuje także bogatą paletę 23 studiów podyplomowych.

Liczba studentów w całej Uczelni wynosi 2745, w tym na wizytowanym Wydziale Ekonomicznym 1600 osób, a na ocenianym kierunku 1033 studentów. Prowadzone studia stacjonarne obejmują 15% studentów.

Przyjęta przez Wydział koncepcja kształcenia na kierunku *zarządzanie* odpowiada założeniom strategii. Uczelni i Wydziału, oferuje kształcenia na specjalnościach, które obejmują szeroki zakres wiedzy. Koncepcja kształcenia opiera się na zdobywaniu przez studentów wszechstronnej wiedzy oraz umiejętności praktycznego jej stosowania. Priorytetem jest kształcenia dla potrzeb rynku pracy. Założenia koncepcji kształcenia mają również odzwierciedlenie w misji Uczelni. Sposób kształcenia i program nauczania związany jest z przygotowaniem absolwentów do wykonywania zawodu posiadającego niezbędne kompetencje ekonomiczne, organizacyjne i społeczne do rozpoczęcia pracy w szerokim spektrum instytucji (od instytucji publicznych po przedsiębiorstwa), zgodnie z oferowanymi specjalnościami: *Zarządzanie* przedsiębiorstwem, *Zarządzanie* w administracji, *Zarządzanie* personelem i psychologia pracy, *Zarządzanie* w ochronie zdrowia, *Zarządzanie* w usługach profesjonalnych, *Zarządzanie* marketingiem w sporcie, *Zarządzanie* kryzysowe i pomoc humanitarna oraz *Zarządzanie* projektami i innowacjami.

Można stwierdzić, że założona koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest powiązana z misją Uczelni, która sformułowana została na bardzo dużym stopniu uogólnienia ale akcentuje wysoki poziom kształcenia, dostosowanie do potrzeb rynku pracy i potrzeb społecznych regionu.

Wydział nie ubiegał się o ocenę w ramach parametryzacji jednostek naukowych ani nie wydaje własnych punktowanych Zeszytów Naukowych.

1.2).

Wydział Ekonomiczny współpracuje w niezbędnym stopniu z wewnętrznymi i zewnętrznymi interesariuszami. Przewodniczącym Rady Programowej Interesariuszy jest Kanclerz WSZiA w Opolu. W skład Rady wchodzi 15 prezesów i dyrektorów wiodących pracodawców z Opolu i regionu oraz przedstawiciele Urzędu Miasta, Urzędu Marszałkowskiego i Powiatowego Urzędu Pracy. Jest wśród nich również reprezentantka absolwentów WSZiA. W skład Grupy Interesariuszy Wewnętrznych wchodzi 5 pracowników (dziekanatu, kwestury, biblioteki i 2 adiunktów) oraz 4 studentów.

Podczas spotkania Zespołu Oceniającego PKA z interesariuszami zewnętrznymi zwracali uwagę na to, że Uczelnia będzie w przyszłości najprawdopodobniej zmuszona do przeprofilowania kształcenia na profil praktyczny, w którym studentów wyposaża się w konkretne umiejętności, a nie tylko wiedzę. Pracodawcy podkreślali, że praktyki zawodowe powinny być bardziej wyeksponowane w programach nauczania oraz, że przedsiębiorcy muszą mieć finansowe korzyści z organizacji praktyk.

Przedstawiciele biznesu stwierdzili, że programy kształcenia obowiązujące na WSZiA są uzupełniane o efekty kształcenia przez nich sugerowane.

W dokumentacji przedstawionej do wglądu Zespołowi Oceniającemu PKA znajdują się opisy spotkań z interesariuszami zewnętrznymi, których zrzesza Opolska Izba Gospodarcza. Organizacja ta od kilku lat bardzo aktywnie współpracuje z WSZiA w Opolu. Przedsiębiorcy uczestniczą w konferencjach, np. poświęconych społecznej odpowiedzialności biznesu. O potencjale Opolskiej Izby Gospodarczej świadczy między innymi to, że zrzesza ona ponad 420 podmiotów gospodarczych.

Pracodawcy zwracali również uwagę na duże problemy lokalnego rynku pracy. W ich rezultacie część absolwentów Uczelni wyjeżdża za granicę - do Niemiec, Anglii, Holandii. Szacuje się, że w ubiegłym roku z Opolu wyemigrowało ze względów ekonomicznych około 10 tys. mieszkańców. Na tak trudnym rynku pracy pracodawcy podkreślają, że absolwenci WSZiA są dobrze przygotowani do pełnienia obowiązków zawodowych oraz, że Uczelnia ma najniższy (kilkuprocentowy) wskaźnik bezrobocia wśród absolwentów. Są to dane potwierdzone przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu.

W Senacie Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu zasiada liczba przedstawicieli studentów zgodna z art. 61 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zarząd Samorządu Studenckiego opiniuje w formie pisemnej programy kształcenia. Podczas spotkania Zespołu Oceniającego PKA z przedstawicielami Samorządu Studenckiego odnieśli się oni pozytywnie do kontaktu z władzami Uczelni i Wydziału w zakresie określania koncepcji kształcenia oraz perspektyw rozwoju kierunków prowadzonych na WSZiA w Opolu. Na podstawie list obecności można stwierdzić, iż przedstawiciele studentów aktywnie uczestniczą w posiedzeniach Senatu Uczelni oraz Rady Wydziału Ekonomicznego, gdzie zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, stanowią ponad 20% statutowego składu Rady. Na Wydziale Ekonomicznym działa także Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia w skład którego wchodzi przedstawiciel studentów. W trakcie spotkania Zespołu Oceniającego z przedstawicielem studentów w Wydziałowym Zespole ds. Jakości kształcenia pozytywnie odniósł się on do wpływu studentów na określanie koncepcji kształcenia na kierunku *zarządzanie*. Merytoryczne uwagi studentów są dotyczące celów i efektów kształcenia są dyskutowane w trakcie posiedzeń zespołu, które to odbywają się przynajmniej 2 razy w semestrze. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA stwierdzili, że do tej pory nie próbowali zgłaszać uwag dotyczących programów kształcenia, jednak podkreślili, iż jest tak głównie dlatego, że są z nich zadowoleni i nie mają żadnych uwag. Wiedzieli również o możliwości zgłaszania ewentualnych uwag i propozycji do Samorządu Studenckiego i władz Uczelni.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku *zarządzanie* jest powiązana z misją i strategią Uczelni, które zostały sformułowane na bardzo dużym stopniu uogólnienia, ale akcentują wysoki poziom kształcenia, dostosowanie do potrzeb rynku pracy i potrzeb społecznych regionu.

1.2) Wydział Ekonomiczny współpracuje w niezbędnym stopniu z wewnętrznymi i zewnętrznymi interesariuszami. W skład Rady Programowej Interesariuszy wchodzi prezesi i dyrektorzy wiodących firm i urzędów z Opola i regionu. Pracodawcy podkreślali, że praktyki zawodowe powinny być bardziej wyeksponowane w programach nauczania oraz, że przedsiębiorcy muszą mieć finansowe korzyści z organizacji praktyk. Przedstawiciele biznesu stwierdzili, że programy kształcenia obowiązujące na WSZiA są uzupełniane o efekty kształcenia przez nich sugerowane. Większość interesariuszy zewnętrznych zrzesza Opolska Izba Gospodarcza.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Uchwałą Nr 1/05/2012 z dnia 29 maja 2012 r. Senat określił - zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji – efekty kształcenia dla ogólnoakademickiego profilu kształcenia studiów wyższych na kierunku *zarządzanie* prowadzonym w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Opolu na studiach pierwszego i drugiego stopnia. W posiedzeniu nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzenia Senatu w czasie którego był zatwierdzony wymieniony wyżej dokument.

Na studiach I stopnia wykaz zadeklarowanych efektów kształcenia obejmuje łącznie 51 efektów, w tym 22 z zakresu wiedzy, 15 umiejętności i 14 kompetencji społecznych. Na studiach II stopnia jest ich liczba jest zbliżona (odpowiednio 20; 14 i 14). Są one sformułowane w sposób dość ogólny i realizowane z reguły na kilku przedmiotach.

Lista efektów kształcenia dla prowadzonego kierunku *zarządzanie* na studiach I i II stopnia została przyjęta Uchwałą Senatu WSZiA w Opolu nr 1/05/2012 z dnia 29.05.2012 r. Uchwała ta nie zawiera jednakże przypisania deklarowanych efektów kształcenia do obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych. Mankament ten powinien zostać usunięty.

Na stronie tytułowej Raportu Samooceny napisano, że efekty kształcenia realizowane na kierunku *zarządzanie*, prowadzonym przez Wydział Ekonomiczny WSZiA w Opolu odnoszą się do:

- obszaru nauk społecznych,
- dziedziny nauk ekonomicznych i dziedziny nauk społecznych
- dyscyplin naukowych: nauki o zarządzaniu, ekonomia, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej.

Takie przypisanie efektów kształcenia jest niewłaściwe, ponieważ kanon kierunku *zarządzanie* nie odnosi się bezpośrednio do dyscypliny naukowej: nauki o poznaniu i komunikacji społecznej. Zastanawia natomiast niewymienienie dyscypliny naukowej „finanse”, tym bardziej, że spora część prac dyplomowych (około 30%) jest bliższa finansom a nie zarządzaniu. Niezbędne jest skorygowanie sposobu przypisania efektów kształcenia do obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych.

Zespół Oceniający PKA podkreśla również, że odniesienie kierunkowych efektów kształcenia do obszarów nauk nie powinno zawierać następujących symboli:

- M (np. efekt K2A_W02 „posiada wiedzę o znaczeniu kultury i rekreacji dla zdrowia i życia człowieka”),
- H (np. efekt K2A_W03 „zna w sposób pogłębiony zasady i koncepcje teorii zarządzania),
- X (np. efekt K1A_W18 „zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego”).

Efekty kształcenia powinny być bowiem przypisane do obszaru nauk społecznych. Ich literalne treści nie potwierdzają tego, że prowadzony kierunek *zarządzanie* ma charakter międzyobszarowy i lokuje się nie tylko w obszarze nauk społecznych, ale również w obszarach:

- nauk humanistycznych (H),
- nauk medycznych, o zdrowiu oraz o kulturze fizycznej (M),
- nauk ścisłych (X).

Wykazy efektów kształcenia wymagają jeszcze uważnego przestudiowania i dyskusji np. na forum Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, ponieważ zawierają błędy i niedociągnięcia (np. efekt K1A_U14 brzmi „Posiada umiejętność racjonalnego wykorzystania czasu wolnego w celu regeneracji swoich sił” a efekt K1A_K13 brzmi niemal identycznie „Posiada umiejętność racjonalnego wykorzystania czasu wolnego i regenerowania swoich sił”). Efekty kształcenia sformułowane są dość ogólnikowo. Zastrzeżenia budzi np. to, że spośród 14 efektów, dotyczących kompetencji społecznych i osiągniętych przez absolwentów I i II stopnia, aż 12 praktycznie niczym się nie różni.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie byli zaznajomieni z tematyką Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, w związku z czym nie było możliwe uzyskanie ich opinii w odniesieniu do kwestii zgodności założonych kierunkowych i specjalnościowych oraz przedmiotowych / modułowych efektów kształcenia dla kierunku *zarządzanie* z KRK. Studenci są informowani przez nauczycieli akademickich o efektach kształcenia dla poszczególnych przedmiotów i byli w stanie określić, gdzie mogą znaleźć efekty kształcenia dla kierunku. Założone efekty kształcenia spełniają oczekiwania studentów w kontekście uzyskania odpowiedniego przygotowania do podjęcia pracy zawodowej.

Uczelnia przygotowała wykaz kierunkowych efektów kształcenia oraz matryce pokrycia tych efektów przedmiotami, poszczególnymi formami zajęć oraz metodami ich weryfikacji. W tabeli odniesień efektów kierunkowych do efektów obszarowych dla kierunku *zarządzanie* wskazano na odniesienie do poszczególnych efektów obszarowych. Jak już wspomniano przyjęte w tym względzie rozwiązanie zawiera błędy.

Przygotowane zostały także sylabusy do wszystkich przedmiotów przewidzianych programem studiów. Efekty dla specjalności zostały przedstawione w module 8 matrycy postaci przyporządkowania efektów kierunkowych poszczególnym przedmiotom specjalnościowym. Jest to rozwiązanie prawidłowe, choć mało czytelne, gdyż w ramach wszystkich specjalności realizowane są te same efekty kierunkowe, choć z wykorzystaniem innych przedmiotów, realizujących odmienne treści programowe.

Uczelnia udostępniła sylabusy wszystkich przedmiotów przewidzianych programami studiów. Są one sporządzone w sposób staranny. Zawarto w nich informacje o:

- przedmiocie i jego celach,
- realizowanych przedmiotowych efektach kształcenia (z podziałem na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne) i ich przypisaniu do efektów kierunkowych,
- treściach programowych (w tym liczbie godzin zajęć dydaktycznych oraz liczbie godzin samodzielnej pracy studenta i pracy e-learningowej poświęconych na opanowanie poszczególnych części materiału z przedmiotu),
- wykorzystywanych metodach dydaktycznych i zasadach zaliczenia przedmiotu (z uwzględnieniem wymogów na poszczególne oceny: od 2 do 5).

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili opinię, że kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia założone dla wizytowanego kierunku są spójne.

Zaproponowane przez WSZiA kierunkowe efekty kształcenia są realne i znajdują pokrycie zarówno w treściach nauczanych przedmiotów, jak i w literaturze zalecanej studentom. Do efektów kierunkowych przyporządkowane są efekty przedmiotowe/modułowe, co daje możliwość pozytywnego wnioskowania na temat tego, że programy studiów I i II stopnia umożliwiają ich osiągnięcie. System oceny efektów kształcenia oparty jest w WSZiA przede wszystkim na rozwiązaniach określonych w Regulaminie studiów oraz sylabusach przedmiotów. Regulamin studiów dostępny jest dla studentów w siedzibie Uczelni oraz na jej stronie internetowej. Studenci mają możliwość uzyskania wyjaśnień i interpretacji dotyczących stosowania rozwiązań określonych w Regulaminie od pracowników odpowiedzialnych za obsługę toku studiów. O sposobie realizacji wymagań związanych z procesem dyplomowania studenci informowani są przez promotorów.

Praktyki zawodowe są obligatoryjnym elementem procesu kształcenia w ramach ocenianego kierunku studiów. Pozwalają one studentom na konfrontację wiedzy i weryfikację umiejętności nabytych w trakcie studiów w warunkach pracy w podmiotach gospodarczych. Stanowią też dla studentów sprawdzian posiadanych kompetencji społecznych odnoszących się do funkcjonowania w środowisku zawodowym. Jest to tym bardziej istotne, że Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu aspiruje do wyposażenia swoich absolwentów w kompleksowe i nowoczesne wykształcenie menedżerskie, niezbędne dla kadr współczesnej gospodarki, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb regionalnego rynku pracy.

Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia są możliwe do osiągnięcia. Sylwetka absolwenta kierunku *zarządzanie* jest zgodna z oczekiwaniami studentów.

Sylabusy i wykazy efektów kształcenia są dostępne na stronie internetowej WSZiA oraz w Dziekanacie. Studenci zapoznawani są z listą efektów kształcenia przewidzianych do realizacji w ramach danego przedmiotu oraz z treścią jego sylabusu na pierwszych zajęciach. W organizacyjnej części zajęć wykładowcy skupiają uwagę z reguły na warunkach zaliczenia przedmiotu oraz wykazie literatury obowiązkowej.

Studenci są informowani o założonych efektach kształcenia podczas pierwszych zajęć w semestrze, a także na spotkaniach informacyjnych na początku studiów. Na stronie internetowej Uczelni brakuje przejrzystych informacji o efektach kształcenia i ich opisu, jednak zamieszczone są tam skrótowe informacje dotyczące efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji dla danych specjalności na kierunku *zarządzanie*. Informacje dotyczą głównie realizowanych przedmiotów. Zaleca się Uczelni opublikowanie planów i programów kształcenia wraz z efektami kształcenia i ich opisem. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym ocenili dostępność opisu założonych efektów kształcenia jako wystarczającą, wskazując, że w przypadku pytań i wątpliwości mogą zgłosić się w celu uzyskania informacji do nauczycieli akademickich, czy dziekanatu Wydziału.

2.2).

Kierunkowe efekty kształcenia są zgodne z KRK i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, umożliwiający opracowanie systemu ich weryfikacji. We wszystkich sylabusach przedmiotów znajduje się opis formy i warunków zaliczenia. Ponadto podano w nich jakie wymogi musi spełnić student aby uzyskać określoną ocenę. Cele kształcenia zaplanowane w ramach poszczególnych przedmiotów są realne i znajdują pokrycie zarówno w treściach przedmiotów, jak i w literaturze zalecanej studentom. Jak już wspomniano pewne wątpliwości budzi bardzo ogólne definiowanie niektórych efektów.

Na ocenianym kierunku studiów przewidziana jest wieloetapowa weryfikacja efektów kształcenia, która obejmuje w założeniach:

- zaliczenia cząstkowe odnoszące się do poszczególnych przedmiotów;
- zaliczenia praktyk zawodowych;

- przygotowanie pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy;
- badanie losów absolwentów.

Stosowanie zaliczeń cząstkowych pozwala dokonać przede wszystkim weryfikacji wiedzy i umiejętności nabywanych w ramach poszczególnych przedmiotów. Uczelnia przedstawiła siatki studiów, z których wynika, które przedmioty kończą się egzaminem. Przyjęte rozwiązania są prawidłowe i umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

W opinii studentów przedmiotowe efekty kształcenia zostały sformułowane w zrozumiałym sposobie. Informacje dotyczące efektów kształcenia studenci otrzymują na pierwszych zajęciach w semestrze. Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym osiągane efekty kształcenia są sprawdzalne. Studenci wiedzą co zapewnia im udział w zajęciach, głównie dzięki szczegółowym informacjom udzielanym przez nauczycieli akademickich.

2.3)

System weryfikacji kierunkowych efektów kształcenia jest przejrzysty i obejmuje wiele różnorodnych form, takich jak: egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwium, prezentacja, projekt, referat, udział w dyskusji, analiza przypadku, test, ćwiczenia i zajęcia terenowe. Elementy te znajdują się w szablonie każdego sylabusu przedmiotu.

Zasady ustalania oceny końcowej widniejącej na dyplomie ukończenia studiów precyzuje Regulamin Studiów WSZiA w Opolu. Opisano w nim szczegółowo warunki dopuszczenia do egzaminu końcowego (§19) i zasady jego przebiegu (§20-21). Przyjęte rozwiązania są prawidłowe. Regulamin stanowi, że 1/2 oceny końcowej stanowi średnia arytmetyczna wszystkich ocen egzaminacyjnych, łącznie z niedostatecznymi, 1/4 ocena pracy dyplomowej wystawiona przez promotora i recenzenta i 1/4 ocena ustnych odpowiedzi w trakcie egzaminu dyplomowego. Przyjęto przy tym zasadę, że dyplomant uzyskuje ocenę dostateczną, jeżeli wyznaczona średnia nie przekracza 3,25 - ocenę dostateczną plus: 3,26-3,75, ocenę dobrą gdy jego średnia mieści się w przedziale 3,76-4,25 – dobrą plus 4,26-4,65 i ocenę bardzo dobrą gdy uzyskana średnia wynosi 4,66 i więcej. System ten należy uznać za prawidłowy.

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. karty okresowych osiągnięć studenta, a także dyplomy prowadzona jest prawidłowo.

W protokołach z sesji egzaminacyjnej wpisywane są określenia niezgodne z ustawą, tj. magisterskie uzupełniające studium, zaoczna grupa. Zgodnie z ustawą aktualnie kształcenia odbywa się na niestacjonarnych studiach pierwszego i drugiego stopnia.

Natomiast w suplementach do dyplomu wskazane jest:

- 1) w pkt. 2 - Informacje o dyplomie ust. 2.3 – Nazwa i status Uczelni wydającej dyplom – zamieszczenie informacji na podstawie jakiej ustawy Uczelnia funkcjonuje.
- 2) W ust. 2.4 – brak określenia statusu Uczelni.
- 3) w pkt. 4 – Informacje o treści studiów i osiągniętych wynikach:
 - w ust.4.2 – uzupełnienie wpisu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253 , poz. 1520), uchwały Senatu w sprawie przyjęcia efektów kształcenia oraz uchwały Rady Wydziału zatwierdzające plany i programy kształcenia dla danego kierunku studiów i poziomu kształcenia oraz roku akademickiego dla którego zostały one zatwierdzone.

Przechowywanie efektów kształcenia. W Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Opolu obowiązuje Zarządzenie nr 7/5/2012 Rektora z dnia 30 czerwca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia Instrukcji, której celem jest ustalenie zasad postępowania, mających zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych, a także

określenie zasad przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych

Brak jest natomiast instrukcji archiwalnej ustalającej tryb przekazywania dokumentów do Archiwum Uczelni.

Rektor Zarządzeniem nr 7/4/2012 z dnia 12 czerwca 2012 r. określił terminu przechowywania wszystkich prac pisemnych powstałych w toku studiów (kolokwia, testy, sprawdziany, prace projektowe, prace zaliczeniowe), w tym elektroniczne potwierdzające zdobycie przez studentów założonych efektów kształcenia stanowiących zaliczenie lub egzamin z poszczególnych przedmiotów przez prowadzących zajęcia dydaktyczne, wynoszący co najmniej jeden semestr, licząc od końca semestru w którym odbyły się zajęcia.

System oceny efektów kształcenia stosowany przez Uczelnię jest w opinii studentów przejrzysty i ogólnodostępny. Regulamin Studiów określa zasady oceny osiągnięć, w tym zakres stosowanych ocen w sześciostopniowej skali od 2.0 do 5.0, określonej w §12 Regulaminu. Prezentowane podczas pierwszych zajęć w semestrze karty przedmiotów zawierają dokładne informacje na temat przebiegu kursu i sposobach oceny osiągnięć. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym znali treści zawarte w kartach przedmiotów. W opinii studentów stosowany na Uczelni system oceny efektów kształcenia pozwala na weryfikację zakładanych celów.

Weryfikacja efektów kształcenia prowadzona jest w kompleksowy sposób i obejmuje wiele działań, których celem jest diagnoza jakości nauczania i stopnia osiągania zaplanowanych do realizacji kierunkowych efektów kształcenia (w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych). Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono 8-stronicowy dokument pt. „Procedura dokumentacji i weryfikacji realizacji efektów kształcenia na Wydziale Ekonomicznym WSZiA w Opolu”.

Systemowe podejście do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia polega na:

- ocenie adekwatności doboru metod dydaktycznych dla różnych form zajęć,
- doskonaleniu procedur określania efektów kształcenia oraz monitoringu ich realizacji,
- kontroli efektów kształcenia uzyskiwanych w trakcie praktyk zawodowych,
- odrębnej ocenie efektów kształcenia związanych z pracą licencjacką lub magisterską,
- diagnozie sposobów potwierdzania osiągnięcia efektów na każdym etapie kształcenia, poprzez badanie kryteriów i sposobów oceniania studentów w ramach poszczególnych modułów kształcenia, w tym analizie struktury ocen uzyskiwanych przez studentów,
- archiwizacji prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych,
- systematycznym badaniu losów zawodowych absolwentów Wydziału Ekonomicznego,
- optymalizacji mechanizmów mających na celu doskonalenie programu kształcenia i jego efektów,
- opisie procedur zapewniających publiczną dostępność efektów kształcenia,
- udziale interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie ustalania i weryfikowania deklarowanych efektów kształcenia,
- wdrażaniu systemu zapobiegania zjawiskom patologicznym, związanym z procesem kształcenia, np. programu plagiat.pl.

Na podkreślenie zasługuje, że wykładowcy prawidłowo opisują archiwizowane prace etapowe wymieniając nazwę przedmiotu, termin jego zaliczenia i zastosowaną metodę oceny. Ponadto przyjęto rozwiązanie polegające na tym, że w trakcie trwania semestru Dziekan i Prodziekan mają prawo do przeprowadzania kontroli odbywających się zajęć.

W Uczelni przyjęto zasadę, iż wszystkie prace zaliczeniowe/egzaminacyjne/projektowe studentów oraz zestawy zagadnień egzaminacyjnych przechowuje osoba wyznaczona przez Dziekana przez okres minimum jednego semestru. Zespół Oceniający PKA postuluje wydłużenie tego okresu do czasu trwania pełnego cyklu kształcenia.

Podczas wizytacji WSZiA Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono:

- sprawozdania z posiedzeń Wydziałowego Zespołu ds. Krajowych Ram Kwalifikacji,

- opracowanie pt. „Analizy matrycy efektów kształcenia na kierunku *zarządzanie* studia I i II stopnia,
- opracowanie „Procedura oceny i monitorowanie osiągniętych efektów kształcenia na Wydziale Ekonomicznym WSZiA w Opolu,
- charakterystykę zadań roboczego 4-osobowego Zespołu ds. oceny metod dydaktycznych,
- indywidualne raporty osobowe sporządzane przez każdego wykładowcę dotyczące osiągniętych efektów kształcenia w roku akademickim 2014/2015 (semestr zimowy)
- 31 raportów wykładowców prowadzących poszczególne moduły/przedmioty z realizacji założonych efektów kształcenia. W raportach znajdują się propozycje modyfikacji realizowanych efektów,
- 7 protokołów z kontroli prac dyplomowych i magisterskich w latach 2013 i 2014

Ciekawym rozwiązaniem jest zamieszczanie wykazu efektów kształcenia realizowanych przez poszczególnych wykładowców (załącznik 1 do Raportu Samooceny)

Władze ocenianego Wydziału deklarują ponadto, że sposób weryfikacji efektów kształcenia jest ściśle powiązany z metodami i formami kształcenia. Ponieważ każdy z zakładanych efektów kształcenia jest realizowany na poszczególnych przedmiotach i wymaga innego sposobu kontroli, to do weryfikacji nabytych umiejętności i kompetencji wykorzystuje się różne metody, adekwatne do realizowanych treści programowych oraz metod i form kształcenia w ramach konkretnych zajęć.

Władze Wydziału Ekonomicznego WSZiA w Opolu monitorują osiąganie efektów kształcenia zakładanych w programie nauczania. Jest to weryfikowane nie tylko za pomocą oceny poziomu merytorycznego prac licencjackich i magisterskich, ale również poprzez analizę poziomu i struktury ocen uzyskiwanych przez studentów z zaliczeń i egzaminów poszczególnych przedmiotów. Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono zestawienia tematów prac dyplomowych broniących w latach 2013 i 2014.

Lp.	Wyszczególnienie	Studia I stopnia				Studia II stopnia			
		Stacjonarne		Niestacjonarne		Stacjonarne		Niestacjonarne	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
1.	Liczba obronionych prac	15	9	154	89	23	14	532	320
2.	Liczba grup seminaryjnych	2	3	16	14	2	2	35	23
3.	Maksymalna liczba prac u jednego promotora	14	5	13	10	22	7	43	31

Warto w tym miejscu podkreślić, że znaczący odsetek absolwentów studiów stacjonarnych to studenci z Ukrainy.

- absolwenci studiów licencjackich 2013 (4/15)
- absolwenci studiów licencjackich 2014 (7/9)
- absolwenci studiów magisterskich 2013 (14/23)
- absolwenci studiów magisterskich 2014 (12/14)

Na studiach niestacjonarnych odsetek ten jest nieporównywalnie mniejszy i nie przekracza 5%.

Analiza danych zawartych w tabeli każe postulować zmniejszenie liczby magistrantów promowanych przez jednego pracownika naukowego w danym roku akademickim. Sytuacja ta dotyczy w szczególności studiów niestacjonarnych. Liczebność grup seminaryjnych przewyższająca 15 licencjatów lub magistrantów nie zapewnia możliwości realizacji deklarowanych efektów kształcenia. Wypromowanie 43 magistrantów niestacjonarnych w ciągu jednego roku przez promotora jest zadaniem zbyt czasochłonnym, aby gwarantowało wysoki poziom merytoryczny tych prac.

Za prawidłowe natomiast uznaje się stosowanie zasady, że praca magisterska pisana pod kierunkiem doktora jest recenzowana przez wykładowcę ze stopniem naukowym doktora habilitowanego lub tytułem profesora.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji oraz oceny losowo wybranych 9 prac dyplomowych można sformułować następujące wnioski:

- tematyka znacznej części prac nie jest zgodna z kierunkiem *zarządzanie*, Zespół Oceniający identyfikuje istotną ich część (1/3), które zdecydowanie wykraczają poza kanon problematyki zarządzania. Często lokują się one w dyscyplinie finanse. Przykładowe tematy wymieniono poniżej.
- merytoryczny poziom ocenianych prac licencjackich i magisterskich jest na ogół przeciętny, niektóre z nich mają charakter czysto opisowy, odtwórczy i nie zawierają samodzielnej analizy, ale zdarzają się też prace dyplomowe wyróżniające się wysokim poziomem,
- w strukturze i w treści prac zdarzają się błędy merytoryczne, metodyczne i formalne polegające na ich niespójnej wewnętrznie strukturze oraz pominięciu ważnych z punktu widzenia celu pracy zagadnień, braku zachowania logicznego ciągu wnioskowania czy błędów przy opisie wykresów, tabel, rysunków i redakcji odsyłaczy,
- w szeregu przypadkach oceny prac są zawyżone, a recenzje niektórych z nich sporządzane są z dużą lakonicznością. Zdarzają się również recenzje nieomal nieróżniące się literalnie,
- pozytywnie należy ocenić fakt, że większość prac ma charakter teoretyczno-empiryczny, co pozwala ocenić przygotowanie studentów do budowania założeń teoretycznych badań oraz ich weryfikacji w praktyce działania różnych przedsiębiorstw i innych organizacji.

Poniżej wymieniono przykłady prac, których problematyka nie mieści się w kanonach kierunku *zarządzanie* i które nie zawierają w swojej treści pierwiastka zarządczego.

a) Prace licencjackie obronione na studiach stacjonarnych w 2013 roku (ok. 40% jest spoza zarządzania)

1. Finansowanie orlików na terenie województwa opolskiego
2. Finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw w powiecie głubczyckim
3. Analiza kształtowania się wielkości subwencji oświatowej na terenie gminy Kluczbork
4. Leasing jako forma finansowania małych i średnich przedsiębiorstw np. firmy LAS-BET
5. Leasing jako forma kredytowania małych i średnich przedsiębiorstw np. firmy LUXADA

b) Prace licencjackie bronione na studiach stacjonarnych w 2014 roku (ok. 20% jest spoza zarządzania)

1. Analiza kształtowania się kosztów w przedsiębiorstwie na przykładzie SK.STAR S.C. i ich wpływ na rentowność
2. Bankowość elektroniczna na przykładzie wybranych banków w Polsce

c) Prace magisterskie bronione na studiach stacjonarnych w 2013 roku (ok. 10% jest spoza zarządzania)

1. Finansowanie Powiatowych Urzędów Pracy ze środków Unii Europejskiej oraz środków budżetu powiatu na przykładzie PUP w Głubczycach
2. Analiza ekonomiczna jednostki administracji publicznej na przykładzie „Centrum Programów Koncertowych i Festiwalowych”
3. Kryzys bankowy 2008

d) Prace magisterskie bronione na studiach stacjonarnych w 2014 roku (ok. 20% jest spoza zarządzania)

1. Źródła finansowania przedsiębiorstw
2. Controlling w przedsiębiorstwie
3. Bankowość internetowa

e) Prace licencjackie bronione na studiach niestacjonarnych w 2013 roku (ok. 30% jest spoza zarządzania)

1. Amortyzacja środków trwałych w ujęciu bilansowym i podatkowym

2. Opodatkowanie podmiotów gospodarczych i osób fizycznych
 3. Finansowanie Gminy Gogolin w latach 2008-2011
 4. Factoring jako źródło finansowania przedsiębiorstwa
 5. Franchising jako źródło finansowania podmiotów gospodarczych
 6. Leasing jako forma finansowania
- f) Prace licencjackie broniące na studiach niestacjonarnych w 2014 roku (ok. 20% jest spoza zarządzania)
1. Analiza dochodów i wydatków Gminy Lubliniec w latach 2011-2013
 2. Ocena sytuacji finansowej podmiotu gospodarczego na podstawie bilansu w latach 2011-2013
 3. Opodatkowanie dochodów małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce
- g) Prace magisterskie broniące na studiach niestacjonarnych w 2013 roku (ok. 20% jest spoza zarządzania)
1. Transplantologia – aspekt medyczny i etyczny
 2. Dostępność mieszkańców powiatu Kędzierzyna-Koźla do najnowszych zabiegów urologicznych
 3. Terroryzm międzynarodowy i jego zwalczanie
 4. Korupcja w Polsce i na świecie
 5. Bezrobocie i sposoby jego zwalczania np. Powiatu Strzeleckiego w latach 2009-2011
- h) Prace magisterskie broniące na studiach niestacjonarnych w 2014 roku (ok. 20% jest spoza zarządzania).
1. Finansowe aspekty działalności władz samorządowych np. Gminy Pilchowice
 2. Amortyzacja w prawie podatkowym i bilansowym
 3. Wycena i ewidencja środków trwałych np. TUW Opole

Ponadto należy podkreślić, że niektóre z tematów prac magisterskich nie są sformułowane problemowo. Przykładowo ich tematy brzmią:

1. Public Relations w przedsiębiorstwie
2. Kryzys bankowy 2008
3. Bankowość internetowa
4. Ryzyko w banku
5. Opodatkowanie dochodów zagranicznych
6. Usługi logistyczne w Polsce

W WSZiA obowiązuje procedura antyplagiatowa służąca weryfikacji samodzielności prac dyplomowych studentów. Systemem plagiat objęte są wszystkie prace. Zarządzenie nr 10/2014 z dnia 30.04.2014 r. w tej sprawie wydał Rektor Uczelni. Kwestie walki ze zjawiskiem plagiatowania prac podnosi także Kodeks Etyki Studenta Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

1. Tytuły prac nie zawsze są adekwatne do treści rozważań.
2. Struktura niektórych prac chaotyczna, brak podziału na część teoretyczną i empiryczną.
3. Tytuły rozdziałów to niekiedy tylko jedno słowo.
4. Promotorami są doktorzy, recenzentami profesorowie.
5. Recenzje nie oceniają merytorycznej zawartości pracy, ograniczają się często do bardzo skrótowej prezentacji treści rozdziałów.

Funkcjonujący system umożliwia, w opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, właściwą i obiektywną ocenę uzyskania efektów kształcenia. Na Uczelni funkcjonują procedury procesu dyplomowania, które uzyskały pozytywną opinię samorządu studenckiego. W opinii studentów system oceny efektów kształcenia funkcjonuje prawidłowo na wszystkich etapach kształcenia. Okresem zaliczeniowym na Uczelni jest semestr, podczas którego nauczyciele akademicy mogą przeprowadzać częściową

weryfikację osiągnięcia efektów kształcenia na zasadach zadeklarowanych na pierwszych zajęciach w semestrze.

Standaryzacja sposobu oceniania jest sformalizowana poprzez przepisy zawarte w Regulaminie Studiów. Zaprezentowany tam system oceny osiągnięć studentów jest przejrzysty i zapewnia obiektywizm formułowania ocen. Przyjęte w nim wymagania są odpowiednio wystandaryzowane. Dobrym rozwiązaniem jest również zestawienie w sylabusie każdego przedmiotu wymogów, które musi spełnić student aby uzyskać ocenę 2,3,4,5.

Wymagania przedstawione w kartach przedmiotów są wystandaryzowane i konsekwentnie realizowane przez nauczycieli akademickich. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym mieli świadomość, co muszą wiedzieć i umieć po realizacji przedmiotów, aby uzyskać stopnie określone w systemie oceniania.

W Raporcie Samooceny podano, że skala odsiewu wynosi w cyklu kształcenia 14,1% oraz że jej powodem są skreślenia ze studiów wskutek niezaliczenia semestru oraz rezygnacje z kontynuacji nauki. W roku akademickim 2013/2014 skala odsiewu wahała się na poszczególnych rocznikach studiów od 4 do 9%. Szczegółowe dane zawarto w poniższej tabeli.

Skala i przyczyny odsiewu w roku akademickim 2013/2014

Lp.	Wyszczególnienie	Studia I stopnia			Studia II stopnia	
		I rok	II rok	III rok	I rok	II rok
1.	Skala odsiewu ogółem w %	5,2	8,6	7,1	4,8	5,9
2.	Niezaliczony semestr (liczba studentów)	20	26	29	34	47
3.	Rezygnacje (liczba studentów)	2	10	1	7	3

Z tabeli wynika, że skala selekcji podczas studiów jest przeciętna. Główną przyczyną skreślenia z listy studentów jest brak zaliczenia semestru, co wynika z trudności opanowania materiału w stopniu co najmniej dostatecznym. Niekiedy przyczyną skreśleń jest także niezłożenie w terminie pracy licencjackiej lub magisterskiej.

W ocenie studentów Uczelnia zapewnia wysoką jakość kształcenia, a skala odsiewu nie jest zależna od poziomu nauczania i wysokości opłat. Zdaniem studentów główną przyczyną skreśleń z listy studentów na pierwszych semestrach studiów jest brak postępów w nauce, spowodowany niewystarczającym nakładem pracy i brakiem zaangażowania studentów, którzy w związku z niestacjonarną formą studiów pracują zawodowo.

Uczelnia podejmuje próby wykorzystania wybranych form e-learningu, np. udostępnienia treści wykładów na stronie internetowej, ale nie są to działania na dużą skalę. E-learning jest wykorzystywany w niewielkim stopniu – do 10%. Zajęcia w formie e-learningu prowadzone są przy użyciu platformy internetowej. Specyfika kształcenia na odległość sprawia, że student nabywa dodatkowych umiejętności, polegających na obsłudze sprzętu komputerowego i znajomości oprogramowania. Zajęcia te nie mają charakteru podawczego i pobudzają aktywność i kreatywność. Obecnie w Uczelni trwają prace nad budową kolejnej platformy, w ramach której prowadzone będą zajęcia z prawa pracy, prawa administracyjnego oraz zarządzania jakością.

Ważną rolę w platformach e-learningowych odgrywają moduły związane z możliwościami prezentowania i upowszechniania wiedzy. W Raporcie Samooceny stwierdzono, że weryfikacja efektów kształcenia na odległość może odbywać się poprzez wykonanie i prezentację projektów indywidualnych i grupowych.

System oceniania jest opisany w Regulaminie Studiów, który jest dostępny na stronie internetowej Uczelni. Sposoby i formy zaliczenia są opisane w kartach przedmiotów, które nie są publikowane na stronie internetowej Uczelni, jednak w opinii studentów nie występuje

problem z ich dostępnością, osoby zainteresowane mogą uzyskać informacje od prowadzących zajęcia lub w dziekanacie Wydziału.

Nauczyciele akademicy wykorzystują w ramach zajęć metody kształcenia na odległość. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym korzystali z Uczelnianej platformy e-learningowej, jednak nie potrafili stwierdzić, czy występują zajęcia, które odbywają się wyłącznie poprzez tę platformę. Zaliczenia i egzaminy z przedmiotów odbywały się w siedzibie Uczelni, przy czym studenci wskazali, że z ich dotychczasowego doświadczenia wynika, że e-learning jest wykorzystywany jako uzupełnienie wiedzy, a nie jako podstawowa metoda dydaktyczna w ramach danego przedmiotu.

2.4)

Uczelnia prowadzi monitoring losów zawodowych swoich absolwentów i analizę sytuacji na rynku pracy. Zadanie to realizuje Akademickie Biuro Karier WSZiA. Uczelnia deklaruje, że współpracuje z Center for Higher Education and Policy Studies – Department of the School of Management and Governance of the University of Twente w celu stworzenia modelu monitorowania losów absolwentów opartego na najlepszych wzorcach z krajów UE oraz z USA i Australii. WSZiA złożyła dwa wnioski o dofinansowanie działań na rzecz zwiększenia potencjału dydaktycznego poprzez opracowanie i wdrożenie innowacyjnych metod monitorowania losów absolwentów.

Uczelnia ponadto uczestniczyła w „Opolskim Obserwatorium Rynku Pracy II”, który jest projektem systemowym realizowanym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu w ramach Poddziałania 6.1.2 PO KL w latach 2011-2013. Z przeprowadzonych badań wynika, że absolwenci WSZiA mają bardzo korzystny, wysoki wskaźnik zatrudnienia oraz najwyższe wynagrodzenie wśród wszystkich absolwentów Uczelni wyższych na Opolszczyźnie. W świetle wyników cytowanych badań wszyscy absolwenci WSZiA znajdują pracę w ciągu 6 miesięcy od ukończenia studiów, co potwierdza jakość oferty edukacyjnej Uczelni.

Monitorowanie losów zawodowych absolwentów na WSZiA w Opolu prowadzi Biuro Karier oraz Zespół ds. Monitorowania Losów Absolwentów. Proces monitorowania losów zawodowych absolwentów odbywa się w trzech etapach – studenci wypełniają ankiety na początku studiów, tuż po ich ukończeniu (zgodnie z przedstawioną przez Uczelnię procedurą – pół roku po ukończeniu studiów) oraz dwa lata po ukończeniu studiów. Prace Biura Karier i Zespołu ds. Monitorowania Losów Absolwentów prowadzą do powstania szczegółowego raportu, który jest przedstawiany na posiedzeniach Senatu, Rady Wydziału oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Przedstawiciele studentów w tych gremiach mają możliwość zapoznania się z wynikami badań i przekazywania ich studentom, a także sugerowania zmian w programach kształcenia na podstawie wyników badań. Do tej pory przedstawiciele studentów nie sugerowali żadnych zmian w programach kształcenia na podstawie wyników badań losów absolwentów, głównie z powodu, iż wyniki te nie sugerowały takiej konieczności.

W raporcie z wizytacji z czerwca 2009 roku na kierunku *zarządzanie* Zespół Oceniający nie określił zaleceń w zakresie monitorowania losów absolwentów. Uczelnia nadal prowadzi w bardzo dobry sposób monitorowanie losów zawodowych absolwentów i umożliwia wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na działania związane z analizą wyników badań losów zawodowych absolwentów i wprowadzanie zmian w programach kształcenia na tej podstawie.

Podczas poprzedniej akredytacji jakości kształcenia na Wydziale Ekonomicznym Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu Uczelnia uzyskała pozytywną ocenę (Uchwała Prezydium PKA nr 827/2009 z dnia 17 września 2009 r.).

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego (ocena: znacząco)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

2.1) Przyporządkowanie efektów kształcenia dla kierunku zarządzanie do obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych jest niewłaściwe i wymaga korekty.

2.2) Kierunkowe efekty kształcenia zostały sformułowane zgodnie z wymogami KRK w sposób zrozumiały i umożliwiający opracowanie systemu ich weryfikacji. Cele kształcenia zaplanowane w ramach poszczególnych przedmiotów są realne i znajdują pokrycie zarówno w treściach przedmiotów, jak i w literaturze zalecanej studentom. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym efekty kształcenia zostały przedstawione w sposób zrozumiały. Efekty kształcenia są znane przez studentów, sprawdzalne i możliwe do osiągnięcia.

2.3) System weryfikacji efektów kształcenia jest przejrzysty i obejmuje wiele różnorodnych form. Skala odsiewu studentów jest niewielka i kształtuje się na poziomie 14%. Poziom merytoryczny prac licencjackich i magisterskich jest przeciętny, ale generalnie prawidłowo powiązany z kształtowaniem wiedzy i umiejętności studentów. Znaczna część prac (około 30% nie lokuje się w kanonach kierunku zarządzanie, ani nie zawiera pierwiastka o charakterze zarządczym. Problematyka wielu prac dotyczy finansów przedsiębiorstw oraz finansów publicznych (II stopień). Uczelnia powinna systematycznie doskonalić rozwiązania obowiązujące w ramach procedur dyplomowania. System oceny efektów kształcenia jest przejrzysty i zrozumiały dla studentów. Prowadzący informują o zasadach zaliczania na pierwszych zajęciach w semestrze i przestrzegają zadeklarowanych zasad oceny.

2.4) Wydział Ekonomiczny podjął działania na rzecz monitorowania losów zawodowych absolwentów. Niezbędne jest dalsze doskonalenie procedur i mechanizmów pozwalające na dostosowanie efektów kształcenia do wymagań lokalnego rynku pracy. Uczelnia monitoruje losy zawodowe absolwentów. W efekcie powstają raporty, z którymi zapoznawani są także przedstawiciele studentów. Na podstawie otrzymywanych wyników w przyszłości można dostosowywać programy kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Kryterium 3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Radę Wydziału.

Na mocy Uchwały nr 17/2012 z dnia 7 września 2012 r. Rada Wydziału Ekonomicznego przyjęła i zaakceptowała programy studiów realizowanych zgodnie z KRK dla prowadzonych kierunków studiów od roku akademickiego 2012/2013, w tym dla ocenianego kierunku i poziomu kształcenia, zaś Uchwałą nr 9/2013 z dnia 24 września 2013 r. obowiązujące studentów, którzy rozpoczęli studia od roku akademickiego 2013/2014, a Uchwałą nr 3/2014 z dnia 18 września 2014 r. obowiązujące od roku akademickiego 2014/2015. Zmodyfikowane zmiany w tych programach stanowią załączniki do wymienionej uchwały. *W wymienionych wyżej uchwałach brak jest podstawy prawnej oraz informacji, iż zatwierdzone dokumenty stanowią załączniki do tych uchwał.*

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Rady Wydziału w czasie których był zatwierdzone wymienione wyżej dokumenty.

Program stacjonarnych studiów licencjackich pozwala uzyskać 193 punkty ECTS, przy czym liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego wynosi 2060. Dla studiów niestacjonarnych jest to 1430 godzin kontaktowych i również 193 punkty ECTS.

Program studiów stacjonarnych II stopnia pozwala na uzyskanie 130 punktów ECTS podczas 1160 godzin zajęć kontaktowych. Dla studiów niestacjonarnych jest to 785 godzin kontaktowych i również 130 punkty ECTS.

Uczelnia przygotowała modułowe siatki studiów I i II stopnia dla prowadzonego kierunku *zarządzanie* – profil ogólnoakademicki. W poniższych tabelach zestawiono informacje na temat godzinowego wymiaru zajęć i przypisanych im punktów ECTS.

a) studia I stopnia

Lp.	Moduły	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba		Liczba	
		godz.	ECTS	godz.	ECTS
1.	Języki obce	120	7	120	7
2.	Kultura fizyczna i rekreacja	90	6	90	6
3.	Kształcenie ogólnouczelniane	140	20	125	20
4.	Podstawy kształcenia kierunkowego	285	28	210	28
5.	Metody ilościowe	180	14	90	14
6.	Wewnętrzne uwarunkowania ekonom- biznesowe organizacji	180	12	90	12
7.	Finanse i rachunkowość	210	15	105	15
8.	Uwarunkowania zewnętrzne organizacji	120	8	60	8
9.	Informatyzacja procesów gospodarowania	120	6	60	6
10.	Kształcenie Wydziałowe	90	8	60	8
11.	Kształcenie kierunkowe	90	8	60	8
12.	Kształcenie specjalizacyjne	225	32	225	32
13.	Seminarium i praca licencjacka	60	14	45	14
14.	Kształcenie praktyczne- praktyka zawodowa	150	11	60	11
15.	Praktyka zawodowa	4 tyg.	4	4 tyg.	4
	Razem	2060	193	1430	193

b) studia II stopnia

Lp.	Moduły	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba		Liczba	
		godz.	ECTS	godz.	ECTS
1.	Kultura fizyczna i rekreacja	60	8	60	8
2.	Kształcenie ogólnouczelniane	65	8	35	8
3.	Podstawy kształcenia kierunkowego	315	37	225	37
4.	Metody ilościowe	120	10	60	10
5.	Finanse i rachunkowość	45	5	30	5
6.	Prawne uwarunkowania organizacji	30	4	15	4
7.	Logistyczno-marketingowe <i>zarządzanie</i> organizacją	45	5	30	5
8.	Kształcenie kierunkowe	60	6	30	6
9.	Kształcenie Wydziałowe	60	6	30	6
10.	Kształcenie specjalizacyjne	210	17	150	17
11.	Seminarium i praca magisterska	60	14	45	14
12.	Kształcenie praktyczne	90	6	75	6

13.	Praktyka zawodowa	4 tyg.	4	4 tyg.	4
	Razem	1160	130	785	130

Uczelnia oferuje nauczanie na 9 specjalnościach na studiach I stopnia oraz na 11 specjalnościach na studiach II stopnia. Poniżej zaprezentowano dane ilustrujące popularność poszczególnych specjalności. Na studiach I stopnia nie uruchomiono specjalności „Zarządzanie projektami i innowacje”.

Liczba studentów na studiach I i II stopnia według specjalności:

Lp.	Specjalność	Studia I stopnia	Studia II stopnia
1.	Zarządzanie przedsiębiorstwem	72	77
2.	Zarządzanie personelem i psychologia pracy	46	89
3.	Zarządzanie w usługach profesjonalnych	42	19
4.	Zarządzanie finansami i rachunkowość	37	80
5.	Zarządzanie marketingiem w sporcie	28	22
6.	Zarządzanie w administracji	24	68
7.	Zarządzanie kryzysowe i pomoc humanitarna	18	61
8.	Zarządzanie w ochronie zdrowia	4	23
9.	Zarządzanie logistyczno-marketingowe		60
10.	Komunikacja rynkowa i PR		10
11.	Zarządzanie projektami i innowacje		9
	Razem	271	579

Paleta oferowanych specjalności jest bardzo bogata. Na podkreślenie zasługuje także to, że WSZiA udaje się uruchomić niemal wszystkie z oferowanych specjalności.

Plan studiów niestacjonarnych I II stopnia na ocenianym kierunku ma identyczny układ przedmiotów jak program studiów stacjonarnych.

Prawidłowo kształtuje się również struktura % poszczególnych treści kształcenia:

a) studia I stopnia- stacjonarne:

- wykłady stanowią 53,0 % ogólnej liczby godzin
- ćwiczenia –47,0%
- przedmioty do wyboru –32,0%

b) studia I stopnia- niestacjonarne:

- wykłady stanowią 62,0 % ogólnej liczby godzin
- ćwiczenia –38,0%
- przedmioty do wyboru –32,0%

Na studiach I stopnia przedmioty do wyboru stanowią w całym toku studiów 33,3% ogólnej liczby punktów ECTS na studiach stacjonarnych oraz 32% na studiach niestacjonarnych.

c) studia II stopnia- stacjonarne

- wykłady stanowią 57% ogólnej liczby godzin
- ćwiczenia –43,0%
- przedmioty do wyboru –36,0%

d) studia II stopnia- niestacjonarne

- wykłady stanowią 56,0 % ogólnej liczby godzin
- ćwiczenia –44,0%
- przedmioty do wyboru –36,0%

Przedmioty do wyboru na studiach II stopnia stanowią w całym toku studiów 35,0% ogólnej liczby punktów ECTS oraz 35% na studiach niestacjonarnych.

Reasumując, realizowany program kształcenia umożliwia osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia. Został on stworzony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, rozporządzenia Ministra Nauki i

Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Proces kształcenia jest zorganizowany prawidłowo. Program nauczania realizowany na studiach niestacjonarnych (zarówno I jak i II stopnia) zapewnia nabycie tej samej wiedzy i uzyskanie tych samych kwalifikacji co na studiach stacjonarnych na tym samym kierunku i poziomie kształcenia. Przez pierwsze trzy semestry studiów I stopnia (i 2 semestry na studiach II stopnia) wszyscy studenci bez względu na wybraną specjalność studiują według jednolitego programu z możliwością indywidualnego wyboru przedmiotu z zakresu kształcenia ogólnouczonego, kierunkowego i Wydziałowego.

Wybór określonej specjalności następuje po ukończeniu trzech semestrów na studiach licencjackich i 2 na studiach magisterskich. W trakcie pozostałych semestrów student ma obowiązek zrealizować na studiach I stopnia 225 godzin kształcenia specjalistycznego, a na studiach II stopnia 150 godzin.

W pełnym cyklu kształcenia student kierunku *zarządzanie* realizuje przedmioty pozwalające nie tylko na podjęcie w przyszłości pracy zawodowej w różnych firmach, ale również w jednostkach administracyjnych, sądach, jednostkach budżetowych, instytucjach porządku publicznego, organizacjach społecznych i gospodarczych. Absolwenci studiów I stopnia mogą kontynuować naukę na studiach II stopnia.

W ocenie studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym czas trwania kształcenia jest odpowiedni i zgodny z ich oczekiwaniami. Zdaniem studentów formy zajęć i metody kształcenia stosowane przez nauczycieli akademickich pozwalają na osiągnięcie zamierzonych efektów kształcenia, a cele kształcenia zdefiniowane dla wizytowanego kierunku są adekwatne do realizowanego programu kształcenia. Studenci mają możliwość wyboru jednej spośród dwunastu specjalności, które uruchamiane są w przypadku zainteresowania studentów. W ocenie studentów proces wyboru specjalności jest zorganizowany bardzo dobrze i zgodnie z ich oczekiwaniami.

Zasady funkcjonowania Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji punktów reguluje §6 Regulaminu Studiów WSZiA w Opolu. Regulamin studiów obowiązuje od początku roku akademickiego 2013/2014.

Oceniając program kształcenia na kierunku *zarządzanie* z punktu widzenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia założonych efektów kształcenia należy stwierdzić, że konstrukcja systemu ECTS nie zawiera istotnych błędów. Wątpliwości budzi jedynie sposób przydzielania punktów ECTS niektórym przedmiotom. Przykładowo na str. 12 Raportu Samooceny zawarto informację, że przedmiot „*Zarządzanie procesami*” (wymiar zajęć 30 godzin) został wyceniony na 5 punktów ECTS, a przedmiot „*Makroekonomiczne modele gospodarcze*” (również wymiar zajęć 30 godzin) na 3 punkty ECTS. Generalnie jednak całkowity nakład pracy studenta wyrażony w punktach ECTS dla poszczególnych przedmiotów został określony poprawnie. Wynika on z bilansu nakładu pracy studenta, który znajduje się w kartach wszystkich przedmiotów.

Studenci pozytywnie odnieśli się do liczby punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom, wskazując, iż bardzo dobrze odzwierciedlają nakład pracy, jaki muszą włożyć w ich realizację.

W przekazane Zespołowi Oceniającemu podczas wizytacji dokumentacji znajdują się także semestralne ścieżki studiów, w których wymieniono poszczególne przedmioty tworzące każdy z modułów oraz określono formę zaliczenia zajęć. Przedmioty podzielono na:

- ogólnouczonego,
- podstawowe kształcenia kierunkowego,
- modułowe,
- Wydziałowe do wyboru,
- kierunkowe do wyboru,

- specjalizacyjne obowiązkowe.

Dokumentacja ta obejmuje wszystkie specjalności i jest prowadzona bardzo starannie. Kolejność wszystkich przedmiotów składających się na program kierunku *zarządzanie* tworzy logiczną sekwencję - od przedmiotów podstawowych i bardziej ogólnych do specjalistycznych. Ścieżka kształcenia obejmuje 6 semestrów studiów, w trakcie których studenci nabywają kompetencje w ramach przedmiotów podstawowych, kierunkowych, specjalnościowych oraz w ramach miesięcznej praktyki zawodowej. Od IV semestru na studiach I stopnia i III na studiach II stopnia studentom proponuje się uczestnictwo w specjalistycznych wykładach, które są ściśle skorelowane z zadeklarowaną specjalizacją oraz w zajęciach (seminaria licencjackie) przygotowujących do egzaminu końcowego.

Na studiach II stopnia w pierwszym semestrze realizowane są przedmioty przekazujące treści podstawowe i kierunkowe. W planie studiów ujęte jest także seminarium magisterskie. W kolejnych semestrach stopniowo wprowadzane są przedmioty specjalnościowe. Od drugiego semestru rozpoczyna się realizacja seminarium magisterskiego (łącznie 60 godzin kontaktowych i 14 punktów ECTS). Na drugim roku studiów realizowane są głównie przedmioty specjalnościowe i wykłady do wyboru. Następstwo przedmiotów jest właściwe i wynika z merytorycznych powiązań występujących pomiędzy nimi.

Plany studiów I II stopnia zawierają wykazy przedmiotów z podziałem na semestry, rodzaje zajęć w ramach każdego przedmiotu (wykład, ćwiczenia, seminarium, laboratorium) praktyki zawodowe, liczbę godzin dydaktycznych (1godz. dydaktyczna równa się 45 min) dla każdego rodzaju zajęć, formę zaliczenia oraz przypisaną przedmiotom i praktykom liczbę punktów ECTS. Plany studiów określają czas trwania studiów, łączną liczbę punktów ECTS potrzebną do uzyskania dyplomu ukończenia studiów oraz inne wymagania, niezbędne do zaliczenia kolejnych semestrów i lat studiów.

Następstwo przedmiotów jest właściwe i wynika z merytorycznych powiązań występujących pomiędzy nimi.

Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym studenci określili sekwencję przedmiotów w programie studiów jako prawidłową. W tym zakresie studenci nie przedstawili żadnych uwag, ponieważ w ich opinii sekwencja zajęć nie wymaga żadnych zmian.

Program i wymiar praktyk studenckich na ocenianym ogólnoakademickim profilu studiów (po 4 tygodnie na I i II stopniu studiów) jest spójny z celami i efektami kształcenia określonymi dla tych praktyk w sylabusie przedmiotu. Praktyki odbywają się w odpowiednich terminach i prawidłowo dobranych miejscach. Systemu kontroli i zaliczania praktyk jest właściwy.

Regulamin studenckich praktyk zawodowych WSZiA w Opolu reguluje kwestie związane z realizacją i zaliczeniem praktyk. W dokumencie tym określono ramowe programy praktyk dla studentów I i II stopnia, w których podano po 15 szczegółowych celów praktyk.

W prawidłowo prowadzonej dokumentacji poświęconej praktykom studenckim znajdują się następujące dokumenty:

- zarządzenie nr 1/2012 Dziekana Wydziału Ekonomicznego WSZiA w Opolu z dnia 21 września 2012 roku w sprawie organizacji praktyk studenckich,
- ramowy program praktyk dla kierunku *zarządzanie*,
- regulamin studenckich praktyk zawodowych WSZiA w Opolu,
- regulamin studenckich praktyk zawodowych dla kierunku *zarządzanie*,
- sylabus przedmiotu „Praktyka zawodowa”,
- wzory dokumentów „Wniosek o zaliczenie studenckiej praktyki zawodowej,
- wzór umowy w sprawie organizacji praktyki zawodowej studentów WSZiA w Opolu,
- karta hospitacji studenckiej praktyki zawodowej,
- porozumienie z dnia 17 czerwca 2011 roku zawarte z OIG w sprawie współpracy edukacyjnej i organizacyjnej, w tym w zakresie odbywania praktyk przez studentów WSZiA w Opolu w firmach zrzeszonych w Opolskiej Izbie Gospodarczej.

Uczelnia prowadzi dokumentację związaną z praktykami zawodowymi na studiach niestacjonarnych w sposób prawidłowy. Podczas wizytacji WSZiA Zespołowi PKA przedstawiono pismo Prezesa Zarządu Opolskiej Izby Gospodarczej z 20.12.2012 roku, w którym władze Uczelni zostają poinformowane, że 27 przedsiębiorstw - członków OIG deklaruje współpracę w zakresie przyjmowania na odbycie staży i praktyk w systemie klasycznym i kształcenia dualnego oraz do pomocy w udostępnianiu materiałów źródłowych wykorzystywanych przy pisaniu prac dyplomowych. Niektórzy z przedsiębiorców zgłaszają chęć przyjęcia nawet 10 studentów na praktyki zawodowe. Do pisma załączono imienny wykaz firm, wśród których dominują podmioty reprezentujące sektor transportowo-logistyczny, paliwowo-energetyczny oraz bankowy.

Studenci odbywają w trakcie studiów praktykę w wymiarze 4 tygodni, której cele są zawarte w Regulaminie studenckich praktyk zawodowych WSZiA w Opolu i w opinii studentów odpowiednio uzupełniają proces kształcenia na kierunku *zarządzanie*. Studenci mają możliwość realizacji praktyk w jednej z ponad 400 firm zrzeszonych w Opolskiej Izbie Gospodarczej, z którą Uczelnia ma podpisaną umowę. Ponadto istnieje możliwość realizacji praktyk w innych firmach lub zaliczenia praktyk na podstawie pracy zawodowej. We wniosku o zaliczenie praktyk na podstawie pracy zawodowej student wpisuje dokładne informacje dotyczące charakterystyki przedsiębiorstwa, w którym pracuje, charakterystykę wykonywanych w nim zadań, a także zaznacza jakie efekty kształcenia udało mu się osiągnąć. System kontroli i zaliczania praktyk uwzględnia możliwość nabycia przez studenta umiejętności praktycznych, Uczelnia weryfikuje miejsca, w których studenci odbywają praktyki, a także przeprowadza hospitacje w trakcie ich trwania.

Zajęcia dydaktyczne w danym roku akademickim podzielone są na dwa semestry z wydzielonym odrębnym terminem realizacji zajęć i okresem sesji egzaminacyjnej. Okresem rozliczeniowym w Uczelni jest semestr. Każdy semestr obejmuje 15 tygodni zajęć dydaktycznych. Semestralny plan studiów opracowuje specjalnie powołany zespół. Organizacja zajęć na studiach niestacjonarnych obejmuje 8 zjazdów w każdym semestrze studiów. Zajęcia realizowane są w soboty i niedziele, przy założeniu, że maksymalna liczba godzin zajęć podczas jednego zjazdu nie przekracza 28. Harmonogramy zajęć są przygotowywane na cały semestr i z odpowiednim wyprzedzeniem udostępniane studentom i pracownikom naukowym. Plany zajęć są dostępne w Dziekanacie, na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Uczelni.

Plany zajęć na studiach niestacjonarnych są tak skonstruowane, że zajęcia dydaktyczne mogą odbywać się w soboty i niedziele podczas siedmiu 1,5 godzinnych bloków zajęciowych. W zależności od liczby godzin przypadających na dany semestr i liczby zjazdów, blok pierwszy i ostatni nie jest wykorzystywany. Plany zajęć uporządkowane są w logiczny sposób. Studenci nie muszą długo oczekiwać na kolejne zajęcia. Wykłady są niekiedy zblokowane w 4-godzinne zajęcia odbywające się naprzemiennie co 2 zjazd. Jest to rozwiązanie, które pozwala unikać okienek w trakcie zajęć. Podczas niektórych zjazdów (szczególnie na studiach I stopnia w III i IV semestrze) studenci mają stosunkowo dużo zajęć podczas każdego zjazdu.

Zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych odbywają się w godzinach 8.00-16.10 i są skomasowane w taki sposób, że studenci odbywają je od wtorku do czwartku. Grupy nie mają zbędnych kilkugodzinnych przerw, co jest możliwe dzięki ich niewielkiej liczebności i odpowiedniej bazie lokalowej Uczelni, która dysponuje trzema własnymi budynkami dydaktycznymi z odpowiednią liczbą sal dydaktycznych i laboratoriów komputerowych.

Organizacja procesu kształcenia nie budzi większych zastrzeżeń. Zjazdy organizowane są zgodnie z oczekiwaniami studentów, których opinie pozyskiwane są w drodze ich ankietyzacji. Władze Uczelni wypracowały w okresie niemal 20-lecia jej istnienia odpowiednie standardy planowania i organizacji zajęć. Funkcjonowanie dziekanatu, biblioteki i innych komórek ułatwiających studiowanie zorientowane jest na optymalne zaspokajanie

potrzeb studentów, którzy w sensie marketingowym są jej klientami. Ich sprawna obsługa jest zatem jednym z wymogów nowoczesnego zarządzania wyższą Uczelnią.

Studia na kierunku *zarządzanie* na Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Opolu odbywają się za równo w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej, przy czym większość studentów to słuchacze studiów niestacjonarnych. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, będących wyłącznie studentami niestacjonarnymi, organizacja roku akademickiego oraz poszczególnych semestrów jest odpowiednia, a terminy zjazdów właściwe i pozwalające na osiąganie zakładanych efektów kształcenia. W spotkaniu z ZO PKA nie uczestniczyli studenci studiów stacjonarnych.

Kwestie związane z indywidualizacją programu studiów (IPS) i indywidualizacją planu nauczania (IPN) szczegółowo reguluje §8 i §15 Regulaminu Studiów WSZiA w Opolu. Dokument ten oraz Statut WSZiA dostępny jest na stronie internetowej Uczelni. Studia, według indywidualnego planu nauczania (IPN) mogą realizować studenci, którzy spełniają następujące warunki:

- osiągają dobre wyniki w nauce
- stan zdrowia studenta bądź jego bliskich uniemożliwia inne jak IOS studiowanie
- ciągła opieka nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny wymaga obecności studiującego
- wykonują specyficzną pracę,
- studiuje za zgodą dziekana, na więcej niż jednym kierunku studiów,
- posiadają inną nadzwyczajną sytuację.

Z kolei postanowienia związane z indywidualizacją kształcenia studentów niepełnosprawnych reguluje §23 Regulaminu Studiów WSZiA w Opolu. W Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Opolu studiuje 55 osób, które są niepełnosprawne, w tym 18 na kierunku *zarządzanie*. Na wniosek Rektora WSZiA powołany jest na Uczelni Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych, który pomaga rozwiązywać wszystkie sprawy studentów niepełnosprawnych. Zajęcia dydaktyczne dla grup z osobami niepełnosprawnymi ruchowo planowane są w budynku wyposażonym w windy.

Władze dziekańskie zadeklarowały, że proces rekrutacji osoby z orzeczoną niepełnosprawnością może odbywać się w dogodnym dla niej miejscu i czasie - po wcześniejszym zgłoszeniu takiej potrzeby.

Dla studenta niepełnosprawnego WSZiA może zorganizować kształcenie na odległość. Liczba godzin odbywających się na platformie e-learningowej nie może jednak przekraczać 60% liczby godzin ujętych w planie studiów. Formy zaliczeń i egzaminów są dostosowane do możliwości studentów niepełnosprawnych. Przykładowo obrona pracy dyplomowej odbywa się w miejscu i czasie dostosowanym do oczekiwań studenta.

Regulamin studiów WSZiA w Opolu przewiduje dwie formy indywidualizacji procesu kształcenia. Indywidualny program studiów (IPS) jest przewidziany dla studentów wybitnie uzdolnionych, którzy mają bardzo dobre wyniki w nauce i chcą specjalizować się w określonej dziedzinie wiedzy. Student podejmuje w ramach IPS pod opieką pracownika naukowo-dydaktycznego temat badawczy wykraczający poza program kształcenia przewidziany dla kierunku studiów. Indywidualny plan nauczania (IPN) jest przewidziany zarówno dla studentów wybitnie uzdolnionych, jak i studentów będących w złym stanie zdrowia, studentów studiujących na więcej niż jednym kierunku studiów, studentów, których specyfika pracy zawodowej wymaga indywidualnego planu nauczania, czy też studentów znajdujących się w innych, nadzwyczajnych sytuacjach. IPN pozwala studentom na ustalenie indywidualnych terminów i sposobów realizacji programu kształcenia, bez zmniejszania wymagań wobec studenta. Ponadto Regulamin studiów przewiduje także, w ramach Indywidualnego programu studiów, możliwość realizacji studiów międzyobszarowych. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie odnieśli się do możliwości indywidualizacji procesu kształcenia, jakie zapewnia im Uczelnia. Wielu spośród

obecnych na spotkaniu studentów korzystało z możliwości indywidualizacji, głównie z Indywidualnego programu nauczania.

3.2)

Kształcenie realizowane jest na podstawie autorskich programów i planów studiów opracowanych dla poszczególnych specjalności. Uczelnia systematycznie modyfikuje program nauczania aby spełniać formalne wymogi akredytacyjne, jak i dostosowywać ofertę edukacyjną do sytuacji na rynku pracy i oczekiwań pracodawców. Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu posiada w tym względzie bogate niemal 20-letnie doświadczenia. Nowe wyzwanie będzie z pewnością stanowiło w nieodległej przyszłości wypełnienie wymogów (np. w zakresie minimum kadrowego dla profilu ogólnoakademickiego) wynikające z nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym.

Treści programowe, formy zajęć jak również metody dydaktyczne są ze sobą odpowiednio skorelowane. W zdecydowanej większości przypadków forma prowadzenia zajęć jest dobrze dopasowana do prezentowanych treści. Dobór treści kształcenia ujętych w kartach przedmiotów można uznać za właściwy.

W sylabusach przedmiotów zawarto dane o nakładach pracy studenta, wyrażonych w godzinach, które konieczne są dla realizacji efektów kształcenia. Karty przedmiotów zawierają także informacje o treściach programowych, metodach dydaktycznych, formach aktywności studenta, metodach weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia i wymogach, których osiągnięcie jest niezbędne dla uzyskania danej oceny. Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Podczas ostatnio prowadzonej akredytacji na Wydziale Ekonomicznym Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu Uczelnia uzyskała pozytywne oceny jakości kształcenia, co potwierdza uchwała Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej nr 827/2009 z dnia 17 września 2009 r. (na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz studiów magisterskich).

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Programy studiów I i II stopnia umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i odpowiedniej struktury kwalifikacji absolwenta kierunku *zarządzanie*. Sekwencja modułów jest prawidłowa. Również organizację procesu kształcenia należy ocenić pozytywnie, jako sprawną, elastyczną i przez to ułatwiającą studentom osiąganie zakładanych efektów kształcenia. System punktacji ECTS funkcjonuje w Uczelni prawidłowo. WSZiA umożliwia studentom indywidualizację programu studiów, przy czym ich zainteresowanie wymianą międzyuczelnianą i międzynarodową jest niewielkie. Władze Wydziału Ekonomicznego powinny podjąć bardziej aktywne działania w zakresie popularyzacji programów umożliwiających taką wymianę młodzieży akademickiej i umożliwiających większą mobilność kształcenia. Studenci mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia. Praktyki zawodowe są realizowane w prawidłowy sposób, a proces ich zaliczania uwzględnia określanie osiągniętych efektów kształcenia.

3.2) Programy studiów, w szczególności wykorzystywane metody dydaktyczne, są właściwie dobrane i umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku *zarządzanie*.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów prowadzi 58 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym:

- 8 profesorów (6 reprezentujących obszar nauk społecznych, 2 obszar nauk technicznych),
- 7 doktorów habilitowanych reprezentujących obszar nauk społecznych,
- 20 doktorów nauk zaliczonych do obszaru nauk społecznych (14 nauk ekonomicznych, 4 nauk prawnych, 2 nauk społecznych),
- 1 doktor nauk technicznych,
- 3 doktorów nauk humanistycznych,
- 1 doktor nauk o ziemi.

Wśród prowadzących zajęcia dominują pracownicy reprezentujący obszar nauk społecznych – 40 osób. Główną ich grupę (32 osoby) stanowią pracownicy, których kwalifikacje i dorobek naukowy mieszczą się w dziedzinie nauk ekonomicznych: dyscyplinach ekonomia, nauki o zarządzaniu, finanse. Czterech pracowników reprezentuje dziedzinę nauk prawnych i czterech dziedzinę nauk społecznych, w tym: 2 dyscyplinę nauki o poznaniu i komunikacji, 1 nauki o polityce, 1 pedagogikę.

W strukturze prowadzących zajęcia niewielki udział mają pracownicy reprezentujący obszar nauk technicznych (3 osoby), nauk humanistycznych (3 osoby) i przyrodniczych (1 osoba). Wśród prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku liczną, 30 osobową grupę, stanowią pracownicy, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, pozostali to pracownicy Uniwersytetu Opolskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Politechniki Opolskiej, zatrudnieni w WSZiA na drugim etacie oraz pracownicy różnych urzędów, przedsiębiorstw, organizacji zatrudnieni na podstawie umów cywilno-prawnych do prowadzenia zajęć, w których mogą wykorzystać doświadczenie praktyczne.

Można zatem stwierdzić, że liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji w pełni umożliwiają osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia przypisanych do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych dyscypliny nauki o zarządzaniu, ekonomii oraz dziedziny nauk społecznych dyscypliny nauki o poznaniu i komunikacji społecznej.

4.2)

Uczelnia wskazała do minimum kadrowego 19 nauczycieli akademickich, w tym:

- 4 profesorów doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych,
- 3 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych,
- 1 doktora habilitowanego nauk humanistycznych,
- 8 doktorów nauk ekonomicznych (4 w dyscyplinie ekonomia, 4 nauki o zarządzaniu),
- 1 doktora nauk prawnych,
- 2 doktorów nauk humanistycznych.

Publikowany dorobek naukowy wskazanych do minimum kadrowego samodzielnych pracowników naukowych dotyczy ważnych współczesnych koncepcji zarządzania przedsiębiorstwem tj. zintegrowane *zarządzanie*, *zarządzanie* strategiczne, *zarządzanie* procesowe, *zarządzanie* logistyczno-marketingowe, *zarządzanie* wiedzą społeczną odpowiedzialności przedsiębiorstw i ich komunikacji z otoczeniem oraz problemów makroekonomicznych tj. ustrój gospodarczy Polski, polityka społeczno-gospodarcza, demografia, warunki pracy i życia, migracje, polityka inwestycyjna, dochody i wydatki państwa. Wśród publikacji samodzielnych pracowników są też prace poświęcone metodom badań naukowych, ekonometrii, statystyce, analizie danych.

Badania naukowe i dorobek publikacyjny doktorów nauk ekonomicznych dotyczą różnych obszarów i funkcji zarządzania przedsiębiorstwem tj. zarządzania ryzykiem, innowacjami, kapitałem, płynnością finansową, logistyką, a także funkcjonowania małych i

średnich przedsiębiorstw, outsourcingu, klastrów. W ocenianym dorobku pracowników ze stopniem doktora nauk humanistycznych można także wskazać pozycje poświęcone relacjom inwestorskim, komunikacji społecznej, komunikacji w środowisku biznesowym, komunikacji w układzie przedsiębiorstwo – organy administracji.

Przegląd publikowanego dorobku naukowego wskazanych do minimum pracowników pozwala stwierdzić, że w grupie 8 pracowników samodzielnych 4 posiada dorobek, który można zaliczyć do dyscypliny ekonomia, 4 do dyscypliny nauki o zarządzaniu. W grupie 11 doktorów 8 posiada publikacje w dyscyplinie nauki o zarządzaniu, 1 w dyscyplinie ekonomia, 1 w dyscyplinie nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, 1 w dyscyplinie prawo.

W świetle powyższych ustaleń można stwierdzić, że dorobek publikacyjny kadry wskazanej do minimum jest adekwatny do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia w obszarze nauk społecznych dyscyplinach nauki o zarządzaniu, ekonomia, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, z wyjątkiem dyscypliny prawo.

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *zarządzanie*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *zarządzanie* w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Opolu na Wydziale Ekonomicznym, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. w czerwcu 2014 r., za wyjątkiem 1 osoby, która podpisała to oświadczenie 26 października 2014 r. w związku z podjęciem zatrudnienia w Uczelni od 1 października 2014 r.

Zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Wydział zgłosił do minimum kadrowego nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie złożonych przez nich oświadczeń, o których mowa w art. 112a ustawy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 1 rozrządzenia z dnia 3 października 2014 r., *tj. nie później niż od początku semestru studiów*.

Analiza dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 15 ust. 1 i 2 obu wymienionych wyżej rozporządzeń są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia Uczelnia wskazała 19 osób, z tego 8 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 11 osób ze stopniem naukowym doktora. Wymagania minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia są w tym zakresie spełnione.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *zarządzanie* co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego

wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 2 pkt. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r.

Wymagania odnośnie do minimum kadrowego I i II stopnia kształcenia na kierunku *zarządzanie* są spełnione z nadwyżką 2 osób w grupie pracowników samodzielnych i 4 w grupie doktorów. Trzeba jednak zwrócić uwagę na zagrożenie dla utrzymania minimum związane z podeszłym wiekiem (50% samodzielnych pracowników naukowych).

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Skład minimum kadrowego na kierunku *zarządzanie* prowadzonego na Wydziale Ekonomicznym w perspektywie długookresowej jest w stabilny, bowiem 13 osób wskazanych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, zaś pozostałe 6 osób na czas określony, tj. do 30.09.2016 r. – 2 osoby, do 31.08.2020 r. – 2 osoby oraz do 30.09.2020 r. – 2 osoby.

Dla wszystkich osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Wszystkie osoby zostały zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgodnie z § 29 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370) Uczelnia prowadząca kierunek studiów w obszarze nauk społecznych w dniu wejścia w życie ww. rozporządzenia (10 października 2014 r.) jest zobowiązana dostosować minimum kadrowe w zakresie proporcji liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów na danym kierunku studiów, do wymogów określonych w § 17 ust. 1 pkt. 8 nowego rozporządzenia, *do dnia 1 października 2015 roku*.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *zarządzanie*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1:54, co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r.

Obsada zajęć dydaktycznych nie budzi zastrzeżeń. Wykłady i seminaria magisterskie prowadzą pracownicy samodzielni, doktorzy prowadzą wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, seminaria, magistrzy, z nielicznymi wyjątkami, ćwiczenia. Wymiar zajęć rzadko przekracza obowiązujące pensum. Powierzane poszczególnym pracownikom zajęcia są adekwatne do posiadanych przez nich kwalifikacji i specjalności naukowych.

Za pewną nieprawidłowość można jednak uznać powierzenie magistrów wykładów z przedmiotów: *Zarządzanie bezpieczeństwem*, *Zarządzanie kapitałem intelektualnym*, Rola organów administracji publicznej w zarządzaniu przedsiębiorstwem, Komunikacja i PR, Przedsiębiorczość, Logistyka w mediach, Media a marketing sportowy, Procesy informacyjne w zarządzaniu.

Kilku zaliczonych do minimum kadrowego doktorów prowadzi wykłady z 5-7 przedmiotów zaliczanych do różnych dyscyplin naukowych, co wskazuje na brak ich specjalizacji i zagraża poziomowi jakości zajęć.

Załącznik nr 6 . Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Hospitacje potwierdziły wysoki poziom kwalifikacji dydaktycznych prowadzących zajęcia.

4.3).

Celem prowadzonej na Wydziale polityki kadrowej jest kreowanie działań, które zapewnić mają najwyższą jakość kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Władze Wydziału dokładają starań by zajęcia dydaktyczne prowadzili nauczyciele akademicki o odpowiednich kwalifikacjach formalnych, posiadający dorobek w zakresie dyscypliny nauki,

do której odnoszą się efekty kształcenia oraz odpowiednie umiejętności w zakresie komunikacji ze studentami. W polityce kadrowej za priorytetowe uznaje się zatrudnianie nauczycieli akademickich na podstawowym miejscu pracy, w pełnym wymiarze czasu pracy.

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie przez Uczelnię właściwej polityki kadrowej, w tym m. in. właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów.

Za obsadę zajęć dydaktycznych i nadzór nad realizacją obowiązków dydaktycznych odpowiada kierownik jednostki organizacyjnej. Nauczyciele akademicy podlegają ocenie okresowej, której celem jest określenie przydatności ocenianego pracownika na zajmowanym przez niego stanowisku oraz bieżącej ocenie jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Oceny okresowe, co najmniej raz na dwa lata, przeprowadza Wydziałowa Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich biorąc pod uwagę osiągnięcia dydaktyczne, osiągnięcia naukowe, osiągnięcia organizacyjne, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, działalność wychowawcza, działalność na rzecz regionu, bieżącą ocenę przez bezpośredniego przełożonego. W ocenach okresowych brane są też pod uwagę wyniki hospitacji oraz opinie studentów wyrażone w ankietach.

Władze Uczelni wspierają młodych pracowników zatrudnionych na stanowisku asystenta i adiunkta w podnoszeniu kwalifikacji i uzyskiwaniu kolejnych stopni naukowych przede wszystkim poprzez stwarzanie im dogodnych warunków do prowadzenia badań naukowych. Można do nich zaliczyć urlopy naukowe, obniżkę podstawowego wymiaru zajęć dydaktycznych, finansowanie badań naukowych związanych z przygotowywaniem prac awansowych lub realizowanym kształceniem, publikowanie efektów pracy naukowej w Wydawnictwie WSZiA i Instytut Śląskiego, finansowanie publikacji artykułów naukowych i zakupu niezbędnej literatury, finansowanie udziału pracowników w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, organizowanie staży naukowych w przedsiębiorstwach.

Dla rozwoju kwalifikacji dydaktycznych pracowników ważne znaczenie ma podpisanie przez Szkołę umowy o współpracy z Center for Higher Education Policy Studies, które mieści się na Uniwersytecie Twente w Holandii. Współpraca ta polega na konsultacjach programów kształcenia, sposobów monitorowania losów absolwentów, prowadzenia i komercjalizacji badań naukowych oraz na wymianie kadry i studentów. Rozwojowi badań naukowych i ich internacjonalizacji sprzyja także współpraca Szkoły z uniwersytetami w Kijowie i Berdaińsku, w ramach której podejmowane są i wspólnie realizowane tematy badań z zakresu logistyki, zarządzania, ekonomii społecznej oraz organizowane międzynarodowe konferencje.

Za pozytywne efekty prowadzonej polityki kadrowej i form wsparcia rozwoju kadry można uznać uzyskanie w 2012 roku stopnia doktora przez trzech pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Opinie prezentowane podczas spotkania z kadłą: Na opolskim rynku usług edukacyjnych istnieje silna konkurencja. Politechnika Opolska, Uniwersytet Opolski, Wyższa Szkoła Bankowa oraz Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji kształcą na kierunku *zarządzanie*. Liczba studentów WSZiA nieco spada, ale zainteresowanie wciąż jest duże. Szkoła prosperuje bardzo dobrze od kilkunastu lat. Wykorzystuje fundusze unijne np. na organizację badań naukowych. Dotyczą one przykładowo gospodarki przestrzennej, zarządzania klastrami, itp. Uczelnia otrzymała w 2013 roku ponad 4 mln zł dofinansowania na organizację studiów logistycznych. Projekt Uczelni zajął szóste miejsce spośród setki zgłoszonych projektów i był najlepszym wśród szkół niepublicznych. Władze i kadra czeka dyskusja związana z wyborem profilu nauczania. Wiodące uniwersytety powinny zachować profil ogólnoakademicki, a mniejsze Uczelnie niepubliczne powinny przejść na nauczanie zawodowe. Studenci oczekują połączenia teorii z praktyką. Pierwiastek praktyczny jest coraz bardziej niezbędny. Przedsiębiorcy oczekują jednak gratyfikacji z tytułu organizacji kilkumiesięcznych praktyk. Uczelnia powinna kształcić na potrzeby small businessu i

rozwijać przedsiębiorczość. Wielki przemysł został zlikwidowany, np. w regionie działało 49 zakładów elektronicznych, które upadły. Władze rektorskie i dziekańskie stawiają ambitne cele. Wydział Ekonomiczny chciałby w przyszłości uzyskać prawa do doktoryzowania. Opole ma bardzo dobrą lokalizację – bliskość silnych ośrodków akademickich, Wrocławia i Katowic. W każdym semestrze wykładowcy mogą zgłaszać swoje artykuły naukowe do punktowanych czasopism naukowych, wydawanych przez inne Uczelnie. Systematycznie organizowane są konferencje naukowe i WSZiA pokrywa koszty uczestnictwa w nich swojej kadry. Zacieśniamy współpracę z lokalną społecznością. Przykładowo wspieramy młodzież szkolną (gimnazjalną, licealną) i zachęcamy do uczestnictwa w olimpiadach ekonomicznych.

W stosunku do roku 2009, w którym odbyła się druga ocena jakości kształcenia na kierunku *zarządzanie*, nie nastąpiły duże zmiany w składzie tego minimum, bowiem 11 osób (6 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 5 doktorów), to nauczyciele akademicy, którzy tworzyli to minimum w roku 2009.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji w pełni umożliwiają osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia na ocenianym kierunku. W strukturze prowadzących zajęcia dominują reprezentanci nauk ekonomicznych posiadający stopnie naukowe w dyscyplinach nauki o zarządzaniu i ekonomii, do których przypisano efekty kształcenia. W grupie prowadzących zajęcia znajduje się też dwóch pracowników posiadających stopnie naukowe w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplinie nauki o poznaniu i komunikacji, do której odniesiono efekty kształcenia.

4.2) Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry tworzącej minimum kadrowe są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Minimum to tworzy 8 samodzielnych pracowników naukowych i 10 doktorów. Minimum kadrowe jest stabilne, relacja między liczbą pracowników tworzących minimum, a liczbą studentów jest korzystna.

4.3) Wydział prowadzi politykę kadrową sprzyjającą rozwojowi kwalifikacji młodej kadry. Polega ona na stworzeniu odpowiednich warunków do pracy naukowej, stosowaniu różnych form wsparcia dla przygotowujących prace awansowe, internacjonalizacji badań naukowych.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka ma możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Szkoła dysponuje własną, nowoczesną bazą dydaktyczną złożoną z trzech obiektów o łącznej powierzchni 13 800 m². W budynkach tych znajdują się pomieszczenia wykorzystywane w celach dydaktycznych tj.:

- sala audytoryjna dla 260 osób,
- trzy sale wykładowe, które mogą pomieścić jednorazowo po 180 studentów,
- dwie sale audiowizualne, które mogą pomieścić jednorazowo po 120 studentów,
- cztery sale wykładowe, które mogą pomieścić jednorazowo po 100 studentów,
- sala konferencyjna dla 50 osób,
- dwie sale ćwiczeniowe, które mogą pomieścić jednorazowo ponad 50 studentów,
- cztery laboratoria językowe,
- laboratorium komputerowe - dla 60 studentów,

- biblioteka i czytelnia,
- magazyn biblioteki i archiwum,
- sala posiedzeń Rad Naukowych,

a także w celach rekreacyjnych pełnowymiarowa, dwunastotorowa kręgielnia, nowoczesna siłownia, sale fitness, sale konferencyjne, hotel, restauracja i pub.

Jednocześnie w salach dydaktycznych może przebywać 1850 studentów, co w pełni zaspokaja potrzeby dydaktyczne kierunku. Sale dydaktyczne wyposażone są w nowoczesny sprzęt audiowizualny, corocznie uzupełniany i wymieniany. Wszystkie duże sale wyposażono w bezprzewodowe systemy nagłaśniające, rzutniki pisma, projektory multimedialne. W większości sal dydaktycznych standard wyposażenia obejmuje min.: ekrany do prezentacji multivideo, bezprzewodowe systemy nagłośnienia, komputery PC, rzutniki pism, odtwarzacze multimedialne, odbiorniki telewizji satelitarnej. Laboratorium komputerowe (przeznaczone do gier symulacyjnych z zakresu ekonomii i zarządzania), wyposażone jest w multimedialne stanowiska komputerowe klasy PC i oprogramowanie do pracy biurowej typu MS OFFICE. Wszystkie stanowiska połączone są w sieć i posiadają dostęp do INTERNET-u.

Studenci mają nieograniczony dostęp do Internetu z użyciem połączenia kablowego (ok. 150 gniazd) i 16 urządzeń WiFi.

W głównym budynku Szkoły znajduje się biblioteka. Księgozbiór biblioteki jest uzupełniany poprzez regularne zakupy, wymianę biblioteczną, darowizny profesorów. Księgozbiór liczy ok. 40 tys. tytułów, w stałej prenumeracie znajduje się 80 czasopism tym przydatne dla pracowników i studentów ocenianego kierunku tytuły tj. Bank i Kredyt, Controlling. Wiedza i narzędzia praktyczne, Ekonomia i Organizacja Przedsiębiorstw, Eurologistic, Finanse komunalne, Fundusze Europejskie, Gazeta Bankowa, Gospodarka Materialowa i Logistyka, Gospodarka Narodowa, Handel Wewnętrzny, Logistyka, Logistyka a Jakość, Marketing i Rynek, Marketing w Praktyce, Państwo i Prawo, Personel i Zarządzanie, Samorząd Terytorialny, *Zarządzanie Zasobami Ludzkimi*.

WSZiA posiada autoryzowany dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki i studenci mają dostęp do baz Springer, Web of knowledge, Wiley-Blackwell, Elsevier, Web of Science, Springer, Elsevier, Scopus, Science. Dodatkowo Szkoła uzyskała też dostęp do baz EBSCO w ramach licencji krajowej. Biblioteka posiada elektroniczny katalog, jest otwarta wtorek – czwartek 12.00-15.30, piątek 12.00-17.00, sobota 9.00-15.00.

Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA baza dydaktyczna, jaką dysponuje Uczelnia, zapewnia odpowiednią jakość kształcenia na kierunku *zarządzanie*. W opinii studentów sale dydaktyczne są bardzo dobrze wyposażone, w szczególności w zakresie sprzętu audiowizualnego. Na terenie Uczelni studenci mają bezprzewodowy dostęp do Internetu. Studenci pozytywnie ocenili całokształt infrastruktury, w szczególności chwaląc dobrze wyposażone sale wykładowe i ćwiczeniowe. Zasoby, którymi dysponuje biblioteka, są w opinii studentów wystarczające dla ich potrzeb. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA zwrócili uwagę, iż w przypadku, gdy jakiejś pozycji literaturowej nie ma wśród zasobów bibliotecznych, bez problemu można zgłosić zapotrzebowanie – zgłoszenia są realizowane tak, aby najpóźniej do następnego zjazdu pozycja literaturowa znalazła się w bibliotece Uczelni.

Infrastruktura dydaktyczna jest przystosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych (podjazdy, podnośniki, toalety).

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie odbywali jeszcze praktyki studenckiej, jednak w większości zadeklarowali chęć skorzystania z możliwości uznania swojej pracy zawodowej jako praktykę. W ich opinii baza instytucji, w których odbywają się praktyki jest bardzo obszerna i odpowiada oczekiwaniom studentów.

Główny budynek WSZiA jest częściowo przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Brak windy w budynku utrudnia osobom z niepełnosprawnością dostęp do wyższych kondygnacji. Należy jednak zwrócić uwagę, iż mimo tego studenci niepełnosprawni mogą bez problemów uczestniczyć w zajęciach,

ponieważ Uczelnia dostosowuje miejsca ich odbywania do indywidualnych potrzeb studentów. W przypadkach, gdy w danej grupie zajęciowej znajduje się student z niepełnosprawnością ruchową, zajęcia odbywają się w drugim budynku (którego infrastruktura jest do tego przystosowana) lub na pierwszym piętrze w budynku głównym. Pełnomocnik Rektora ds. studentów będącymi osobami niepełnosprawnymi przekazuje informacje dotyczące potrzeb studentów niepełnosprawnych, które są uwzględniane przy tworzeniu siatek zajęć, tak by efektywnie niwelować problemy z infrastrukturą. Ponadto Uczelnia dysponuje wózkiem dla osób niepełnosprawnych, który umożliwia wjeżdżanie po schodach. Lokalizacja biblioteki i czytelni w głównym budynku Uczelni utrudnia studentom z niepełnosprawnością ruchową do nich dostęp.

W raporcie z wizytacji z czerwca 2009 roku na kierunku *zarządzanie* Zespół Oceniający nie określił zaleceń w zakresie infrastruktury. Uczelnia dysponuje bardzo dobrym wyposażeniem i infrastrukturą, która spełnia oczekiwania studentów

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Baza jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci pozytywnie ocenili infrastrukturę dydaktyczną wykorzystywaną w trakcie procesu kształcenia na wizytowanym kierunku. Główny budynek WSZiA jest częściowo dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową, jednak Uczelnia zapewnia takim studentom możliwość uczestnictwa w zajęciach, np. poprzez odpowiedni dobór sal, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne. Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Działalność naukowo-badawcza pracowników Wydziału Ekonomicznego prowadzona jest w ramach badań własnych pracowników Wydziału (indywidualnych i zespołowych), badań ogólnowydziałowych oraz ogólnouczelnianych.

Głównym źródłem finansowania badań własnych są środki przyznawane w ramach systemu finansowania działalności naukowej w WSZiA. Zasady i tryb przyznawania oraz rozliczania tych środków ustala Zarządzenie Rektora nr 4/06/2011. Środki na badania własne przyznawane są na finansowanie lub dofinansowanie badań naukowych lub prac służących rozwojowi naukowemu młodej kadry, kształtowaniu specjalizacji naukowych jednostek organizacyjnych, doskonaleniu metod dydaktycznych oraz rozwojowi nowych kierunków i form kształcenia. W szczególności środki są przeznaczone na pokrycie: kosztów udziału w konferencjach naukowych (delegacje i opłaty konferencyjne), kosztów druku książek, skryptów i innych wydawnictw - w tym także kosztów recenzji, redakcji, opracowań wydawniczych itp., kosztów badań empirycznych (ankiety, zakup baz danych, itp.), kosztów współpracy z ośrodkami naukowo-badawczymi w kraju i za-granicą.

W analizowanym okresie 2010-2014 wysokość środków przeznaczonych na badania własne zmniejszyła się o blisko 50% z 420 000 do 218 000 zł.

Badania własne pracowników Wydziału prowadzone są w obszarze nauk społecznych ze szczególnym uwzględnieniem nauk ekonomicznych. Można wśród nich wyodrębnić kilka wiodących nurtów badawczych prowadzonych w ramach poszczególnych Katedr uczestniczących w procesie kształcenia na ocenianym kierunku. Pracownicy Katedry Zarządzania Logistyczno-Marketingowego prowadzą badania naukowe związane z integracją

logistyki i marketingu, logistyką humanitarną, *zarządzaniem* kryzysowym, społeczną odpowiedzialnością biznesu i administracji, *zarządzaniem* sportem i marketingiem sportowym. Badania naukowe pracowników Katedry Strategii Zarządzania Przedsiębiorstwem koncentrują się wokół problematyki: zarządzania strategicznego, zarządzania innowacjami w przedsiębiorstwie, rachunkowości zarządczej, nowoczesnych koncepcji i modeli zarządzania w sektorze MŚP. Przedmiotem zainteresowań badawczych pracowników Katedry Polityki Ekonomicznej i Badań Regionalnych są m.in. takie problemy, jak: rynek pracy i dostosowanie procesów kształcenia do jego wymagań, strategia rozwoju regionu i społeczności lokalnych, instrumenty i narzędzia polityki regionalnej, podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadr administracji rządowej i samorządowej, formalno-prawne aspekty funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej. Główne nurty badawcze Katedry Metod Ilościowych i Informatyki to m.in.: optymalizacja decyzji zarządczych, wykorzystanie metod ilościowych w zarządzaniu i ekonomii, wykorzystania narzędzi informatycznych w doskonaleniu pracy menadżera.

Drugi, bardzo ważny obszar działalności naukowo-badawczej pracowników Wydziału wiąże się z realizacją ogólnowydziałowych i Uczelnianych projektów finansowanych ze środków pozyskanych z UE. W latach 2009-2014 pracownicy Wydziału uczestniczyli w ponad 20 grantach współfinansowanych przez WSZiA i środków UE. Większość projektów miała charakter badawczy lub badawczo-wdrożeniowy. Podsumowanie i wyniki badań prezentowane były na 26 konferencjach naukowych, w ponad 60 raportach, które powstały w trakcie prac badawczych. Z założenia wymogów procedur konkursowych, każdy grant musi być z jednej strony silnie powiązany z dydaktyką, z drugiej natomiast posiadać wymiar aplikacyjny. Wartość projektów wahała się od kilkudziesięciu do ponad dwóch milionów złotych. Do najważniejszych projektów, w których realizacji uczestniczyli pracownicy ocenianego kierunku, łączących działalność naukowo-badawczą, dydaktyczną i budujących relacje Szkoły z otoczeniem należą:

- Klastry – badania warunków funkcjonowania i możliwości rozwoju w województwie opolskim,
- St@rt up. Wypróbuj swój pomysł na biznes,
- Wsparcie procesów modernizacyjnych w sektorze MSP w województwie opolskim,
- Umiejętności menedżerskie nie tylko dla inżynierów,
- Skuteczny menedżer innowacji,
- Wykorzystaj potencjał Uczelni – załóż firmę,
- Profesjonalne kadry Opolszczyzny,
- Strategia skutecznej promocji przedsiębiorczości akademickiej w województwie opolskim,
- Ścieżka kariery. Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu pomoże w jej wyborze,
- Kreatywne *zarządzanie* i komunikacja bazą rozwoju innowacji i nowych technologii,
- Kreator innowacyjności – wsparcie innowacyjnej przedsiębiorczości akademickiej,
- Wzmocnienie potencjału dydaktycznego w obszarze kadr dla sektora logistyki poprzez wdrożenie programu rozwojowego,
- Współpraca nauki z biznesem na rzecz innowacji w marketingu i organizacji,
- Opolska Platforma Innowacji.

Efekty prowadzonych w latach 2009-2014 badań własnych i prac badawczych realizowanych w ramach projektów UE pracownicy Wydziału opublikowali w 17 monografiach i skryptach (w tym 1 w języku obcym innym niż angielski), 159 rozdziałach w monografiach (w tym 17 w języku angielskim i 14 w języku obcym innym niż angielski), 81 artykułach oraz 32 raportach, sprawozdaniach i ekspertyzach. W grupie monografii wyróżnić można prace o charakterze podręczników i skryptów wspomagających realizację procesu dydaktycznego na kierunku *zarządzanie*. Przykładowo są to tytuły:

- Metody optymalizacji w zarządzaniu,

- Nietechnologiczne innowacje w teorii i praktyce,
- Potencjał innowacyjny firm w województwie opolskim,
- *Zarządzanie*, logistyka, finanse – problemy innowacyjności i instrumenty analizy,
- Metoda badania przyczynowo-skutkowego związków między cechami statystycznymi,
- Innowacje w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Kreatywność i komunikacja,
- Modele ekonometryczne PKB obiektów struktury terytorialnej,
- *Zarządzanie* i komunikacja w sferze przedsiębiorczości i administracji – doświadczenia i perspektywy,
- *Zarządzanie* i polityka społeczna – problemy innowacyjności i instrumenty analizy,
- Statystyka matematyczna w zarządzaniu. Teoria, praktyka, przykłady,
- Kompetencje menedżerskie a praktyka zarządzania,
- Nowoczesne *zarządzanie* – wybrane problemy ekonomiczno-społeczne,
- Wstęp do ekonometrii i badań operacyjnych,
- *Zarządzanie* i polityka społeczna – wybrane zagadnienia.

W celu popularyzacji prowadzonych badań Wydział Ekonomiczny organizuje i współorganizuje konferencje, seminaria naukowe i fora dyskusyjne. Tematyka niektórych z nich dotyczy problemów zarządzania np.

- *Zarządzanie* kryzysowe i logistyka humanitarna, Opole, 24-25 maja 2009,
- Trasy przedsiębiorczości III: Klastery – kooperacja i współpraca w biznesie, Opole 8 lipca 2011,
- Kreatywne *zarządzanie* i komunikacja – baza rozwoju innowacji i nowych technologii, Opole 22 marca 2011,
- Społeczna odpowiedzialność biznesu i administracji – kreacja zrównoważonych innowacji, Opole 30 maja 2014 (we współpracy z Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki).

W realizacji projektów UE uczestniczyli pracownicy wszystkich Wydziałów, studenci, a także pracownicy licznych Uczelni wyższych, urzędów, organizacji, przedsiębiorstw itp. Warto też wspomnieć o podjętej przez pracowników kierunku *zarządzanie* wspólnie ze Związkiem Pracodawców Prywatnych Opolszczyzny i Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki inicjatywie stworzenia gry internetowej powiązanej z platformą e-learningową dzięki czemu możliwe stało się prowadzenie wirtualnej firmy. Sukcesem projektu jest pierwsze tego typu w Polsce narzędzie edukacyjne umożliwiające kształcenie umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów związanych z *zarządzaniem* małym przedsiębiorstwem.

Studenci ocenianego kierunku uczestniczą w badaniach naukowych prowadzonych w jednostce. Pozwala na to Indywidualny program studiów, a także wsparcie pracowników naukowo-dydaktycznych w zakresie informowania studentów o prowadzonych badaniach. Efektami udziału studentów w badaniach naukowych są pojedyncze publikacje z pracownikami Uczelni. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wiedzieli o możliwościach brania udziału w badaniach naukowych, jakie stwarza im Uczelnia. Studenci nie są zainteresowani braniem udziału w badaniach naukowych, jednak pozytywnie ocenili posiadane w tym zakresie możliwości.

W raporcie z wizytacji z czerwca 2009 roku na kierunku *zarządzanie* Zespół Oceniający pozytywnie odniósł się do poziomu badań naukowych prowadzonych na Uczelni. Rozwój prowadzonych badań naukowych w opinii studentów pozytywnie wpływa na możliwość udziału studentów w badaniach naukowych.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Władze Wydziału dbają o rozwój badań naukowych. Badania są planowane i rozliczane. Główne nurty badań naukowych mieszczą się w obszarze nauk społecznych, dziedzinie

nauk ekonomicznych dyscyplinach ekonomia i nauki o zarządzaniu, do których przypisano efekty kształcenia na ocenianym kierunku. W działalności badawczej Wydziału ważne miejsce zajmuje realizacja projektów finansowanych z funduszy UE i na uznanie zasługuje aktywność Wydziału w ich pozyskiwaniu. Wyniki prowadzonych badań są publikowane w monografiach, artykułach, referatach, podręcznikach, skryptach, materiałach dydaktycznych. Badania sprzyjają kształtowaniu specjalizacji naukowych pracowników i specjalności oferowanych na ocenianym kierunku. Wydział powinien starać się o wydawanie własnego czasopisma oraz ocenę parametryczną umożliwiającą uzyskanie odpowiedniej kategorii naukowej. Studenci ocenianego kierunku mają możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych prowadzonych w jednostce, a współpraca ta w pojedynczych przypadkach prowadzi do publikacji naukowych studentów z pracownikami Uczelni.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Kwestie związane z rekrutacją studentów reguluje Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu nr 2/04/2013 z dnia 25 kwietnia 2013 r. Rekrutacja prowadzona jest również w trybie online.

Większość osób rekrutujących się na studia to osoby, które pracują zawodowo i posiadają podstawową wiedzę na temat funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji. Wybierany przez nie kierunek poszerza ich dotychczasową wiedzę oraz umożliwia zdobywanie dodatkowych umiejętności. Spadek liczby rekrutowanych studentów umożliwił lepsze dostosowanie sal wykładowych do wielkości grup zajęciowych. Liczba przyjętych na studia kandydatów jest adekwatna do potencjału i infrastruktury dydaktycznej Uczelni. W przyszłości niezbędne będzie podjęcie bardziej aktywnych działań o charakterze promocyjnym w celu przeciwdziałania niekorzystnym trendom w wynikach rekrutacyjnych w ostatnich latach.

Rekrutacja na studia odbywa się na zasadach wolnego naboru i jest określona przez uchwałę Senatu nr 2/04/2013 w sprawie zasad i trybu przyjmowania na studia w roku akademickim 2014/2015 do Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym ocenili zasady rekrutacji jako przejrzyste i sprawiedliwe dla wszystkich kandydatów. Informacje o rekrutacji są dostępne na stronie internetowej Uczelni. W ocenie studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA limit przyjęć na kierunek jest odpowiedni.

Reasumując, przyjęte regulacje są zgodne z prawem i powszechnie stosowanymi praktykami w środowisku akademickim.

7.2)

Nakład pracy studenta i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia został określony w sylabusach przedmiotów. System ECTS w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Opolu został opracowany przy założeniu, że powinien odzwierciedlać szacunkowy nakład pracy średnio uzdolnionego studenta na przeciętne opanowanie wiedzy z każdego przedmiotu przewidzianego programem nauczania. Przyjęto założenie, że 25 godzin pracy studenta stanowi równowartość 1 punktu ECTS. Przy szacowaniu nakładów pracy studenta uwzględniono:

- liczbę godzin kontaktowych z podziałem na wykłady, ćwiczenia i seminaria,
- średni czas przygotowania do zajęć,
- przeciętny czas przygotowania do zaliczenia lub egzaminu,

Generalnie całkowita wycena nakładu pracy studenta w ramach poszczególnych przedmiotów nie budzi większych zastrzeżeń. Kwestia ta jest kompleksowo opracowana w karcie każdego przedmiotu przewidzianego w programie studiów.

Organizacja procesu kształcenia skierowana jest na motywowanie studentów do systematycznej nauki w trakcie studiów. Skłania do tego objęcie wszystkich przedmiotów egzaminami bądź zaliczeniami, a w szczególności kontrolowanie i ocenianie aktywności studentów w ramach ćwiczeń, przeprowadzanie kolokwii, sprawdzianów i innych form sprawdzania wiedzy podczas każdego semestru.

Standardowe warunki zaliczania przedmiotów określa Regulamin Studiów. Plan studiów przewiduje, że wszystkie przedmioty kończą się egzaminem bądź zaliczeniem. Liczba egzaminów w poszczególnych semestrach jest prawidłowa.

Na podstawie analizy prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych z kilku przedmiotów można stwierdzić, że w WSZiA w Opolu stosuje zróżnicowane formy weryfikacji wiedzy i umiejętności studentów. Są to najczęściej: zadania obliczeniowe, pytania testowe jednokrotnego wyboru, test wielokrotnego wyboru, zdania do uzupełnienia, pytania opisowe, projekty obejmujące część teoretyczną i empiryczną przygotowywane jako prace indywidualne bądź zespołowe, itp. Analiza prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych pozwala na ogólną konstatację, że system oceniania studentów funkcjonuje poprawnie.

System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się głównie poprzez bieżące weryfikowanie postępów w nauce.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci ocenili, że czas i nakład pracy jaki jest potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest określony prawidłowo. W ich opinii nauczyciele akademicki prowadzą zajęcia na wysokim poziomie, przekazują studentom treści, które są dla nich atrakcyjne, w taki sposób, że nakład pracy jest proporcjonalny do efektów nauki.

Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym system oceniania stosowany na kierunku *zarządzanie* jest przejrzysty i obiektywny. Nauczyciele akademicki na pierwszych zajęciach w semestrze przekazują informacje o sposobach zaliczania przedmiotu i efektach kształcenia, jakie są możliwe do osiągnięcia podczas realizacji przedmiotu. W opinii studentów stosowane metody oceniania są sprawiedliwe i w odpowiedni sposób uwzględniają poszczególne kategorie efektów kształcenia. Studenci mają wgląd do prac zaliczeniowych, otrzymują informację na temat popełnionych błędów na egzaminach, kolokwiah i sprawdzianach. Dostępność nauczycieli akademickich dla studentów jest, w opinii studentów, wystarczająca dla zapewnienia dodatkowego wsparcia w procesie uczenia się i dostępu do informacji zwrotnej na temat postępów w nauce. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym znali prawo do egzaminu komisyjnego, jakie gwarantuje im Regulamin Studiów, ale nigdy z niego nie korzystali, ponieważ w ich opinii są oni oceniani obiektywnie. Studenci potwierdzili, że są równo traktowani przez nauczycieli akademickich. Zasady zaliczeń są przejrzyste i odbywają się na zasadach określonych podczas pierwszych zajęć w semestrze.

7.3)

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA nie wyrazili zainteresowania programami wymiany krajowej i międzynarodowej. Brak zainteresowania motywowali głównie niestacjonarną formą studiów, która w ich opinii nie sprzyja mobilności studentów. Studenci obecni na spotkaniu nie byli w stanie stwierdzić jakie mają możliwości w zakresie mobilności krajowej i międzynarodowej. Uczelnia stwarza jednak studentom możliwość brania udziału w programach wymiany krajowej i międzynarodowej. Informacje dotyczące takich programów znajdują się na stronie internetowej Uczelni wraz ze szczegółowym regulaminem aplikowania na stypendia związane z programami wymiany międzynarodowej. Proces organizacji rekrutacji studentów do programów wymiany jest zorganizowany w sposób prawidłowy. Studenci pozytywnie odnieśli się do jakości lektoratów

na Uczelni, zajęcia prowadzone na WSZiA w Opolu są, zdaniem studentów, w odpowiednim stopniu dopasowane do specyfiki kierunku *zarządzanie*. Dodatkowo na Uczelni odbywają się dodatkowe zajęcia w języku angielskim, które cieszą się dużym zainteresowaniem studentów.

W opinii studentów kierunku *zarządzanie* punkty ECTS w programie kształcenia są odpowiednio dopasowane i odpowiadają rzeczywistemu nakładowi pracy, jaki jest potrzebny do zrealizowania danego przedmiotu. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym byli zapoznani z systemem ECTS. Informacje dotyczące systemu studenci otrzymują na spotkaniach organizacyjnych z władzami Uczelni, od prowadzących na pierwszych zajęciach w semestrze, czy też poprzez stronę internetową Uczelni. Nie brali udziału w wymianach międzynarodowych, w związku z czym nie brali także udziału w ewentualnych badaniach naukowych, jakie mogłyby być prowadzone w ramach współpracy międzynarodowej. W ostatnich latach studenci kierunku *zarządzanie* nie brali udziału w programach wymiany międzynarodowej.

7.4)

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym określili dostępność i kontakt z prowadzącymi zajęcia jako w pełni odpowiadający im potrzebom. Studenci zwrócili uwagę, iż istnieje możliwość kontaktu z nauczycielami akademickimi poza zajęciami i konsultacjami, np. poprzez pocztę elektroniczną. Na Uczelni funkcjonuje platforma e-learningowa wykorzystywana jako wsparcie procesu kształcenia. Studenci są zapoznawani z funkcjonalnością platformy na początku studiów oraz na pierwszych zajęciach w semestrze, w przypadku przedmiotów, podczas których nauczyciele akademicy wykorzystują taką metodę kształcenia. Mają zapewnione odpowiednie możliwości indywidualizowania procesu kształcenia poprzez Indywidualny program studiów oraz Indywidualny plan nauczania. Na podstawie opinii studentów oraz analizy własnej należy stwierdzić, że obieralność przedmiotów jest realizowana głównie na wyborze specjalności, natomiast możliwości w zakresie indywidualizacji kształcenia i duża liczba dostępnych specjalności są w zupełności wystarczające dla studentów.

Studenci pozytywnie odnieśli się do jakości obsługi administracyjnej na Uczelni, w szczególności podkreślając zadowolenie z obsługi administracyjnej na Wydziale oraz dostępność informacji dotyczących procesu kształcenia i organizacji roku akademickiego. Wszystkie niezbędne informacje są publikowane na stronie internetowej Uczelni, a także wywieszane w gablotach na terenie Uczelni. Ponadto organizowane są spotkania informacyjne dla studentów, władze Wydziału są dostępne na licznych konsultacjach i w razie jakichkolwiek pytań, wątpliwości czy uwag studenci mają możliwość bezpośredniej rozmowy i konsultacji.

W Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Opolu funkcjonują trzy koła naukowe, z czego jedno związane bezpośrednio z kierunkiem *zarządzanie*. Na spotkaniu ZO PKA ze studentami nie było osób zaangażowanych w działania kół naukowych, w opinii obecnych studentów niestacjonarna forma studiów nie sprzyja podejmowaniu dodatkowych inicjatyw naukowych, wykraczających poza realizowane studia. W spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie brali udziału studenci studiów stacjonarnych, a studenci obecni na spotkaniu nie byli w stanie odnieść się do sytuacji studentów stacjonarnych.

Informacje zawarte w kartach przedmiotów są kompletne i szczegółowe. Karty przedmiotów zawierają szczegółowe informacje dotyczące przedmiotu, m.in. cele i efekty kształcenia, wymagania wstępne, stosowane metody dydaktyczne, sposoby i formy zaliczania, obciążenie pracą studenta, treści programowe i wykaz literatury. Informacje przekazywane przez nauczycieli akademickich podczas pierwszych zajęć w semestrze, w oparciu o karty przedmiotów, są w opinii studentów wystarczające i przydatne. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie odnieśli się do przydatności zalecanych materiałów dydaktycznych, wskazując, że podawane wykazy literatury zawsze

odzwierciedlają treści realizowane na przedmiotach, a także umożliwiają dalsze poszerzanie wiedzy.

Studenci ocenili pozytywnie możliwość otrzymywania stypendium rektora dla najlepszych studentów i określili jego stawki za odpowiednie w stosunku do wysokości czesnego. Zdaniem studentów stypendia rektora są bardzo dobrym mechanizmem motywującym do osiągania lepszych efektów kształcenia. Pośród studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wielu korzystało z tej formy pomocy materialnej, wskazując, że jej otrzymywanie motywowało ich do dalszej pracy. Studenci byli także poinformowani o możliwości składania podań o stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu został wprowadzony zarządzeniem nr 15/2014 Rektora WSZiA z dnia 1 września 2014 roku. Regulamin uwzględnia wszystkie formy pomocy materialnej przewidziane w Art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym określili Regulamin i kryteria przyznawania świadczeń, zarówno stypendiów socjalnych, zapomóg, jak i stypendiów rektora dla najlepszych studentów, za przejrzyste i sprawiedliwe. Studenci korzystają z form pomocy materialnej oferowanych przez Uczelnię i oceniają poziom dostępności informacji dotyczących pomocy materialnej jako wzorowy. Samorząd Studencki skorzystał z uprawnień określonych w Art. 175 ust. 4 oraz Art. 176 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, przez co na Uczelni funkcjonują dwie Uczelniane Komisja Stypendialne (jedna w zakresie stypendiów socjalnych, stypendiów specjalnych dla osób niepełnosprawnych i zapomóg, a druga w zakresie stypendiów Rektora dla najlepszych studentów) oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna. Zgodnie z Art. 177 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym studenci stanowią większość składu komisji. Samorząd Studencki aktywnie bierze udział w procesie podziału środków z dotacji przeznaczonych na pomoc materialną, a także w procesie ustalania wysokości stawek stypendiów i proponowania składów komisji stypendialnych.

Biuro Karier, które funkcjonuje w Uczelni, wspiera studentów w zakresie rozwoju zawodowego. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie odnieśli się do działalności Biura Karier.

W Uczelni funkcjonuje Samorząd Studencki, który organizuje dla studentów inicjatywy takie jak bale, czy też pikniki integracyjne. Studenci aktywnie uczestniczą w akcjach organizowanych przez Samorząd. Uczelnia wspiera działania Samorządu poprzez zapewnienie miejsca na prowadzenie działalności – w tym wypadku biura Samorządu. Ponadto Uczelnia wspiera Samorząd finansowo, podczas spotkania Zespołu Oceniającego z przedstawicielami Samorządu pozytywnie odnieśli się do wysokości wsparcia Uczelni. Zdaniem przedstawicieli Samorządu poziom współpracy z Uczelnią sprawia, że studenci mają możliwość rozwoju kulturalnego i społecznego.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wskazali, że są zadowoleni z funkcjonowania systemu opieki naukowej, dydaktycznej i socjalnej. W ich opinii Uczelnia zapewnia im wysoki poziom oferowanych form opieki. W ocenie studentów sytuacje konfliktowe są rozwiązywane szybko i bez żadnych zastrzeżeń, sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków nie budzi żadnych wątpliwości. Studenci kierunku *zarządzanie* do tej pory nie wnosili żadnych skarg, jednak wiedzą, że w razie potrzeby mogą liczyć także na wsparcie Samorządu Studenckiego w kontaktach z władzami Uczelni, czy Wydziału.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wskazali wysoki poziom zajęć dydaktycznych jako mocną stronę procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji i doświadczenia nauczycieli akademickich oraz stosowanych przez nich metod dydaktycznych. Studenci nie wskazali słabszych stron procesu kształcenia, ponieważ w ich opinii kształcenie na kierunku *zarządzanie* na WSZiA w Opolu takich nie posiada. Studenci są zadowoleni z systemu opieki naukowej, dydaktycznej i socjalnej.

W raporcie po wizytacji w czerwcu 2009 roku Zespół Oceniający wskazał, iż Koła Naukowe nie dysponują własnym budżetem, ale mogą zwracać się do władz Uczelni o wsparcie finansowe dla organizowanych przez siebie inicjatyw. W tym zakresie na Uczelni zostały podjęte działania naprawcze w formie Regulaminu zasad podziału środków na działalność studencką w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Opolu wprowadzonego zarządzeniem Rektora nr 21/1/2012 z dnia 18 grudnia 2012 roku. Zgodnie z tym dokumentem Koła Naukowe działające na Uczelni mają prawo do otrzymywania środków na działalność statutową oraz na organizowane przez siebie inicjatywy. W pozostałych obszarach Uczelnia nie otrzymała zaleceń, jednak rozwój funkcjonującego systemu pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej funkcjonującego na Uczelni odbywa się systematycznie i sprzyja zapewnianiu możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz rozwojowi naukowemu i społecznemu studentów kierunku *zarządzanie*.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Przedstawione zasady rekrutacji nie odbiegają od obowiązujących standardów. W prawidłowo prowadzonej dokumentacji znajdują się uchwały rekrutacyjne określające warunki i tryb naboru studentów na studia I i II stopnia. Zasady rekrutacji nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Liczba przyjętych na studia kandydatów uwzględnia możliwości infrastrukturalne i kadrowe Uczelni. Rekrutacja na WSZiA w Opolu odbywa się na zasadach wolnego naboru i stwarza równe szanse wszystkim kandydatom. Informacje o procesie rekrutacji są dostępne na stronie internetowej Uczelni i są przejrzyste i zrozumiałe dla studentów.

7.2) Stosowany na ocenianym kierunku studiów system oceny osiągnięć studentów jest przejrzysty i zapewnia obiektywizm formułowania ocen. Wymagania w nim przyjęte są odpowiednio wystandaryzowane. System oceniania funkcjonujący na Uczelni jest przejrzysty i obiektywny. Warunki zaliczania przedstawiane na pierwszych zajęciach w semestrze są zrozumiałe dla studentów. Metody oceny efektów kształcenia stosowane przez nauczycieli akademickich są w opinii studentów kierunku obiektywne i sprzyjają zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia.

7.3) Studenci kierunku *zarządzanie* mają możliwość udziału w wymianach międzynarodowej, jednak nie wyrazili zainteresowania programami wymiany krajowej i międzynarodowej. W opinii studentów niestacjonarna forma studiów (na spotkaniu z Zespołem Oceniającym obecni byli wyłącznie studenci studiów niestacjonarnych) oraz praca zawodowa sprawiają, że nie są oni zainteresowani takimi programami.

7.4) System pomocy naukowej i dydaktycznej funkcjonujący na WSZiA w Opolu sprzyja rozwojowi naukowemu i zawodowemu studentów. System pomocy materialnej jest dobrze rozwinięty, a studenci mają zapewniony odpowiedni dostęp do wszelkich informacji związanych z procesem przyznawania świadczeń. Studenci mają zapewnioną sprawną obsługę administracyjną, a także odpowiedni dostęp do wszelkich informacji związanych z procesem kształcenia.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

Procedury związane z wprowadzeniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zostały uchwalone Uchwałą Nr 2/04/2009 Senatu z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie zapewnienia jakości kształcenia. W uchwale tej określono zasadnicze cele i procedury związane z jego wprowadzeniem na poziomie Uczelni oraz Wydziałów. Nadzór nad realizacją procedur określonych w tej uchwale ma sprawować Biuro ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, wspomagając władze Uczelni i Wydziału oraz uczestników procesu kształcenia. Zadaniem Biura miało być gromadzenie propozycji zmian programach nauczania zgłaszane przez pracowników, studentów i inne osoby, analiza protokołów pokontrolnych agencji akredytacyjnych, analiza raportów i zestawień dotyczących jakości kształcenia na Uczelni, a także coroczny przegląd zasad zapewniania jakości kształcenia. Uchwałą nr 2/12/2011 Senatu z dnia 20 grudnia 2011 r. powołano Senacką Komisję ds. jakości kształcenia, która przejęła kompetencje Biura ds. Jakości Kształcenia. Osobą odpowiedzialną został powołany przez Rektora Zarządzeniem nr 2/01.2012 w dniu 5 stycznia 2012 r. pełnomocnik Rektora ds. zapewnienia jakości kształcenia. W zarządzeniu tym określone zostały zadania i kompetencje Pełnomocnika. W dniu 5 stycznia 2012 r. opracowano również Regulamin prac Senackiej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Do jej podstawowych zadań należy koordynowanie polityki oraz zapewnienie procedur zapewnienia jakości, nadzór nad prawidłowym przebiegiem procesu kształcenia, monitoring oraz okresowy przegląd programów oraz efektów kształcenia, monitoring kryteriów i procedur oceniania studentów, inicjowanie procedury akredytacji środowiskowej, rekomendowanie nowych form kształcenia Senatowi, nadzór nad procesem monitorowania losów zawodowych absolwentów, koordynowanie współpracy z pracodawcami, przedstawicielami rynku pracy oraz innymi podmiotami w celu zapewnienia i rozwoju wdrażanych działań projakościowych. Sprawozdania z prac Komisji Pełnomocnik ds. jakości przedstawia senatowi Uczelni.

W czasie wizytacji przedstawiono sprawozdania z prac Komisji oraz pełnomocnika ds. jakości kształcenia.

Wykonując postanowienia wymienionej wyżej Uchwały Senatu Rada Wydziału Ekonomicznego zatwierdziła Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia, w którym określono cele i zadania funkcjonowania systemu oraz określono wszystkie procedury związane z jego prawidłowym wdrożeniem i właściwym funkcjonowaniem na posiedzeniu w dniu 15 czerwca 2012 r. – Uchwałą nr 9/2012. Zgodne z postanowieniami przyjętymi przez Radę Wydziału – przyjęto Regulamin prac Wydziałowych Zespołów ds. KRK, Jakości Kształcenia, Współpracy z interesariuszami oraz oceny nauczycieli akademickich. Zatwierdzono procedury dotyczące dokumentacji i weryfikacji efektów kształcenia.

Na Wydziale Ekonomicznym Dziekan Wydziału w dniu 9 marca 2012 r. powołał 12 osobowy Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. W jego składzie znajduje się przedstawiciel studentów. Efektem prac tego Zespołu jest Sprawozdanie z prac Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia za rok akademicki 2013/2014, a także Protokół prac Zespołu w roku akademickim 2011/2012. Wydział Ekonomiczny posiada dokumentację potwierdzającą funkcjonowanie tego organu, tj. protokoły z posiedzeń. W roku 2012, 2013 i 2014 - Zespół odbył po 3 posiedzenia, w 2015 r. odbyło się 1 posiedzenie. Efektem prac Zespołu jest opracowana Strategia Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia na lata 2013 – 2016 zawierająca obszary strategiczne, działania Zespołu oraz harmonogram ich realizacji. Ponadto, opracowano Regulamin Wydziałowego Zespołu, a także dokument pn. Polityka i kultura jakości kształcenia na Wydziale Ekonomicznym.

Na Wydziale Ekonomicznym powołano również Radę Programową Interesariuszy, a także Komisję ds. okresowej oceny nauczycieli akademickich w zakresie wypełniania obowiązków dydaktycznych.

Podstawowym założeniem Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) jest przyjęcie, że warunkiem ukończenia studiów na danym poziomie, poświadczanego uzyskaniem dyplomu jest osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych w programie kierunkowych kształcenia efektów.

Polityka jakości kształcenia Wydziału Ekonomicznego WSZiA powstała w oparciu o dokumenty zewnętrzne: ustawy i odpowiednie rozporządzenia oraz zbudowane własne procedury i dokumenty systemu zarządzania jakością kształcenia obowiązujące w Uczelni, do których należą: Uchwały Senatu, Rady Wydziału oraz zarządzenia Rektora i Dziekana.

Celem głównym polityki jakości kształcenia jest zapewnienie edukacji na najwyższym poziomie, tak aby nasi absolwenci:

- posiadali wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na najwyższym poziomie;
- byli przygotowani do wyzwań współczesnego świata oraz potrzeb i oczekiwań rynku pracy.

Projakościowa działalność Wydziału Ekonomicznego WSZiA obejmuje:

- zapewnianie spójności realizowanych na prowadzonych kierunkach programów kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji;
- ciągłe doskonalenie programów kształcenia;
- monitorowanie i analizę procesu kształcenia, w tym weryfikację efektów kształcenia, ocenę jakości programów studiów, ocenę jakości metod i warunków prowadzenia zajęć;
- cykliczne badania jakości kształcenia wśród studentów;
- monitorowanie losów zawodowych absolwentów we współpracy z Akademickim Biurem Karier;
- włączenie studentów i interesariuszy zewnętrznych w budowanie i ocenę jakości kształcenia.

Zapewnianie jakości jest procesem ciągłym, systematycznym i wieloaspektowym. System zapewniania jakości kształcenia (SZJK) obejmuje wszelkie procedury i działania związane z powoływaniem i prowadzeniem określonego kierunku studiów. Sporządzana jest odpowiednia dokumentacja programu kształcenia oraz wykonywane jest systematyczne monitorowanie przebiegu procesu kształcenia. Prace nad usystematyzowaniem i formalizacją działań w zakresie doskonalenia jakości kształcenia trwają od początku funkcjonowania Uczelni.

8.2).

Na Wydziale Ekonomicznym funkcjonuje system zapewniania jakości kształcenia, którego działanie określa dokument „Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia” stanowiący załącznik do Uchwały Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 15 czerwca 2012r. Na podstawie tego dokumentu systematycznie odbywa się ocena i monitorowanie jakości kadry dydaktycznej m.in. poprzez ankietyzację studentów.

Kwestionariusz oceny zajęć dydaktycznych jest sformułowany w sposób przejrzysty, zawiera 16 pytań zamkniętych dotyczących ocenianych zajęć oraz pytanie otwarte – miejsce na dodatkowe uwagi.

Podczas spotkania Zespołu Oceniającego z przedstawicielami Samorządu Studenckiego pozytywnie odnieśli się oni do możliwości, jakie stwarza im Uczelnia w zakresie wpływu na jakość kształcenia. W szczególności, zdaniem przedstawicieli Samorządu, kluczowy jest bardzo dobry kontakt z władzami Wydziału i Uczelni. Samorząd Studencki opiniuje w formie pisemnej nie tylko programy kształcenia, ale także wiele innych dokumentów związanych z samym procesem kształcenia, wliczając w to także procedury oceniania prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych oraz procedury procesu dyplomowania obowiązujące na Uczelni. W skład Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia wchodzi także przedstawiciel studentów.

Podczas spotkania z przedstawicielem studentów w Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia ocenił pozytywnie wpływ studentów na jakość kształcenia na kierunku *zarządzanie* oraz na szeroko pojętą jakość studiowania, wskazując przykłady uwag jakie wnieśli studenci wraz z konkretnymi działaniami, jakie Uczelnia podjęła po ich otrzymaniu. Przedstawiciele studentów mają także dostęp do wyników ankiet oceny pracowników, które

są przekazywane na spotkaniach gremiów związanych z zapewnianiem jakości kształcenia na Uczelni. Wyniki ankiet są także przekazywane wszystkim studentom za pośrednictwem Samorządu Studenckiego, co studenci potwierdzili na spotkaniu z Zespołem Oceniającym. Zarówno w opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, jak i także w opinii przedstawicieli Samorządu, studenci odgrywają znaczącą rolę w procesie zapewniania jakości kształcenia, głównie poprzez aktywną działalność w Senacie Uczelni, Radzie Wydziału oraz Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia.

Rada Programowa Interesariuszy; organ doradczy i opiniotwórczy, którego członkami są przedstawiciele sfery biznesu i administracji. Głównym zadaniem jest dokonanie analizy programów kształcenia pod kątem ich dopasowania do wymogów rynku pracy i oczekiwań potencjalnych pracodawców. Do zadań Rady należy przedkładanie propozycji formy i miejsca organizacji praktyk, a także inicjowanie i podejmowanie wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych między WSZiA a interesariuszami. Zatwierdzenie, monitorowanie i okresowy przegląd planów studiów i programów kształcenia oraz związanych z nimi efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, (przykładowo raz w roku przeprowadzana jest analiza programów kształcenia przez Radę Wydziału pod kątem efektów kształcenia, w tym oczekiwań pracodawców i innych instytucji.

Regularne spotkania z przedstawicielami pracodawców z Opolskiej Izby Gospodarczej na temat planów studiów i efektów kształcenia miało miejsce we maju 2014 r., podobne spotkania odbyły się z Dyrektorem Departamentu Edukacji i Rynku Pracy Urzędu Marszałkowskiego (listopad 2012 i styczeń 2013), Dyrektorem Wojewódzkiego Urzędu Pracy (grudzień 2012 i luty 2013), Wojewódzkim Kuratorem Oświaty (luty 2013), Dyrektorem Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego (październik 2012), przedstawicielami służb mundurowych i pomocowych (policja, wojsko, straż pożarna, straż graniczna, służba celna, ratownictwo medyczne, sanepid,).

W proces doskonalenia jakości kształcenia włączani są również studenci oraz pracodawcy (interesariusze zewnętrzni), poprzez zbieranie opinii studentów i absolwentów na temat realizacji procesu dydaktycznego i nabytych kompetencji oraz opinii pracodawców na temat przygotowania studentów do pracy zawodowej.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność między-narodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+/-	+/-	+
umiejętności	+	+	+	+/-	+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+/-	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego (ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) System zapewniania jakości kształcenia (SZJK) obejmuje wszelkie procedury i działania związane z powoływaniem i prowadzeniem określonego kierunku studiów. Sporządzana jest odpowiednia dokumentacja programu kształcenia oraz wykonywane jest systematyczne monitorowanie przebiegu procesu kształcenia. Prace nad

usystematyzowaniem i formalizacją działań w zakresie doskonalenia jakości kształcenia trwają od początku funkcjonowania Uczelni.

8.2) Uczelnia współpracuje z licznymi interesariuszami zewnętrznymi, i powinna zapewnić ich systematyczny i bezpośredni udział w systemie zapewnienia jakości kształcenia. W procesie zapewnienia jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy dydaktyczni, a także administracyjni oraz studenci. Programy studiów są opiniowane przez Samorząd Studencki. Studenci zasiadają w komisjach zajmujących się jakością kształcenia oraz w organach kolegialnych Uczelni, zgodnie z kryterium ustawowym.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
3	Program studiów		X			
4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna		X			
6	Prowadzenie badań naukowych		X			
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Kierunek *zarządzanie* w Wyższej Szkole Zarządzania i Administracji w Opolu ma pełne szanse rozwoju. Szanse te wzmacnia prowadzenie kształcenia na I i II stopniu. Zgodnie z najnowszymi prognozami dotyczącymi rynku pracy w Polsce do roku 2020 należy uznać kierunek *zarządzanie* za zgodny z długofalowym zapotrzebowaniem rynku pracy. Zakłada się wzrost zapotrzebowania rynku pracy na pracowników ze sfery zarządzania i administracji. Stąd kluczowym warunkiem skuteczności kształcenia na kierunku *Zarządzanie* będzie stałe dostosowywanie efektów kształcenia do potrzeb praktyki, obejmujące także modyfikację oferowanych specjalności. Kierunek ma szanse rozwoju z uwagi na potrzeby lokalne oraz

strategię Uczelni. W Uczelni działa wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, który może skutecznie budować jakość kształcenia. Szczególnej troski wymaga rozwój własnej kadry akademickiej oraz kontynuacja współpracy z lokalnym rynkiem pracy.

Wyjaśnienia wymaga jednoznaczne przypisanie kierunkowych efektów kształcenia do obszarów, dziedzin i dyscyplin. Brak tego przypisania w uchwale przyjmującej efekty kształcenia, jako pierwotnym źródle, powoduje, że zgłoszenie przypisania dyscyplin do systemu POL-on wskazuje na 4 dyscypliny (nauki o zarządzaniu, ekonomia - obszar nauk społecznych/dziedzina nauk ekonomicznych, nauki o polityce, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej - obszar nauk społecznych/dziedzina nauk społecznych, raport samooceny wskazuje na 3 dyscypliny z obszaru nauk społecznych, a przypisanie poszczególnych kierunkowych efektów kształcenia jest realizowane aż w 4 obszarach (S, H, M, X) bez wskazania dyscyplin z obszaru nauk humanistycznych, medycznych oraz ścisłych.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Uczelnia odniosła się od uwag w nim zawartych, informując, iż podjęte zostały działania naprawcze w zakresie wszystkich obszarów wskazanych w tym raporcie.

Poinformowano, iż Uchwałą nr 1/04/2015 z dnia 28 kwietnia 2015 r. Senat dokonał właściwego przyporządkowania kierunku *zarządzanie* i związanych w nim kierunkowych efektów kształcenia na studiach I i II stopnia do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych i dyscyplin: nauki o zarządzaniu, ekonomia oraz finanse. Zatem uwzględnienie dyscypliny finanse związane jest więc z tematyką prac dyplomowych. Z uwagi na fakt, iż efekty kształcenia zostały przypisane do obszaru nauk społecznych, wyeliminowano efekty oznaczone symboliką M,H i X kwestionowane w raporcie.

Biorąc powyższe pod uwagę kryteriu2 zostało ocenione jako *w pełni*.

Tabela nr 3 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostate- cznie (2)
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			